Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5387 — 16 / 29 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1903 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 8 ՇԱՊԱՆ 1321 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5387

در علیه ده غلطه ده ﴿ آره‌وك ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Քամանցo փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ. 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Տր.
» » »	վեցամսեայ	20 »
Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի ,		115

դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով :
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերադրի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ. 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Եթէ այս անգամ կարելի ըլլայ խաղաղութեամբ վերջացնել Ռուսիոյ եւ Ճապոնի վէճը, բոլոր մարդկութիւնը երախտապարտ պէտք է մնայ այդ երկու ազգութիւններուն։ Սակայն գործերու երեւոյթին նայելով, հաւանական չերեւիր որ Ճապոն հանդուրտ կենայ առանց գոնացում ստանալու։ Իրեն համար կենսական կարեւորութիւն ունի Մանչուրիոյ, մանաւանդ Բոլէայի խնդիրը։ Եթէ անոնք վերջնապէս անցնին ու մնան Ռուսիոյ ուղղակի կամ անուղղակի ազդեցութեան տակ, Ճապոն կը բանտարկուի կը մնայ Խաղաղական Ովկիանոսի մէջ՝ իր կղզիներուն վրայ, որոնք արդէն այժմէն իսկ նեղ դալ սկսած են իրենցմէն ժողովրդեան՝ որ այլ եւս չի սղմիր անոնց մէջ մանաւանդ որ իր աճումն ալ արագ է յոյժ եւ տեղ կը պահանջէ յորդելու եւ ծաւալելու համար։ Եթէ ոչ, պիտի դատապարտուի անասնացուցիչ ինքնութեան վտանգին ենթարկիլ ինքզինքը, պարտաւոր է իր ճակատագիրը փրկել որքան հնար է շուտ. զի տասնամեայ է թէ քանի՞ ժամանակ անցնի, այնքան աւելի կը դժուարանայ իրեն յաղթութիւն ձեռք բերել, վասն զի Ռուսիա աւելի ամրապէս կը տեղաւորուի ու կը զօրանայ այն կողմերը։ Այս է պատճառը ահա որ հաւանական չընծայեր թէ Ճապոն այս անգամ եւս կենայ գործէն՝ մինչեւ որ խնդիրը կարելի եղածին չափ իրեն համար նպաստաւոր կերպով լուծուի։

Ռուսիոյ համար սակայն խնդիրը նոյն կարեւորութիւնը չունի, առանց Մանչուրիոյ եւ Բոլէայի՝ Ռուսիա միւս Ռուսիա է, ոչ իր մեծութենէն, ոչ իր զօրութենէն բան մը կը կորսնցնէ։ Ընդհակառակը՝ եթէ առաջինէն ձգէ մեկին, հրապարակը բոլոր աշխարհի առջեւ ուսում հանդիսական մէկ խոստումը կատարած ըլլալու բարոյական շահն ալ կ'ունենայ. եւ եթէ վերջնոյն վրայ ոանձգութիւն կամ ձեռնձգութիւն չընէ, Մայրագոյն Արեւելքի կողմը խաղաղութիւնը մշտապէս ապահովելու առաքինութիւնն ալ գործած կ'ըլլայ։

Բայց գէշն այն է որ կան ախորժակներ որոնք որքան աւելի ուտեն, այնքան աւելի կը բացուին։ Ռուսիոյ ախորժակն ալ այս կարգէն է. անդամ մը Մանչուրիա մուտքը եղաւ՝ չուշեր դուրս ելլել եւ իր թէ զանկիկ բոլորովին կլեր Ոմնցուցեր է աչքը Բոլէային դարձուցած է, որպէս զի դէթ առաջինը մառնայ Ճապոն։

Ինչպէս կը տեսնուի շատ որոշ կերպով, Մայրագոյն Արեւելքի արդի տագնապին պատճառը Ռուսիան է միայն, եւ ոչ թէ Ճապոն։ Այս վերջինոյն բժինը ինքնապաշպանութիւնն է։ Ուստի ի վերջոյ եթէ հնար չըլլայ քաղցրութեամբ խնդիրը կարգադրել, եւ հարկ ծագի Ցնսի սահմանին դուռները բանալ (պատերազմի սկսիլ), պատասխանատուութիւնը Ռուսիոյ վրայ կը ծանրանայ։

Այլ Ռուսիա այդ պատասխանատուութենէն վախնալով չէ որ տեղի պիտի տայ, եթէ երբեք տեղի տայ, հապա այն երկիւղէն թէ մի՛ գուցէ Ճապոնա անտարբեր ու չէզոք մնայ եւ չօգնէ իրենց։ Տարակոյս չկայ թէ միայն առոր համար է որ Բարիզ գացեր է Կոմս Լամբսդորֆ, որպէս զի անձամբ ստուգէ ու հաստատ Ֆրանսայի տրամադրութիւնները այդ մասին։ Եւ մինչեւ որ չհասկնայ այդ կէտը որոշակի, խնդիրն առկախ պիտի մնայ, ոչ պատերազմ պիտի ըլլայ եւ ոչ խաղաղութիւնը պիտի ապահովուի։ Եթէ Ռուսիա ապահովութիւն ստանայ թէ Ֆրանսա պիտի օգնէ իրեն՝ Ճապոնի դէմ պատերազմի մը մէջ, անմիջապէս կը մերժէ խրոխտաբար անոր բոլոր առաջարկները եւ պայմանները, ու ինքզինքը պատրաստ կը յայտարարէ զինուս զօրութեամբ ի դէպս հանդիպումը Ճապոնի ձեռնարկները Մանչուրիոյ եւ Բորէայի մասին։ Բայց եթէ հակառակ համոզում գոյացնէ Ֆրանսայի տրամադրութեանց մասին, այն ատեն գործն անուշ ակը կը կապէ եւ դիւանագիտական ճամբով որքան կարելի ըլլայ շահ ձեռք ձգել, ամենափոյ գոհ կ'ըլլայ, որով պատերազմին առաջքը կ'առնուի։

Հիմա խնդիր է թէ արդեօք Ֆրանսա պիտի յօժարի օգնել Ռուսիոյ՝ այսպիսի ծանրակշիռ եւ բաղմաժամս պատերազմի մը մէջ թէ օչ։ Երբ մարդ անգամ մը իրէն թէ 1895ին Ֆրանսա իր ազդեցութիւնը չէլացաւ Ռուսիոյ որ կարողացաւ դուրս հանել Ճապոնը Բորթ-Արթուրէն եւ չրջականերէն, այնպէս պիտի ենթադրէ թէ այս անգամ ալ քնականաբար չպիտի խնայէ իր օգնութիւնը։

Սակայն պէտք է դիտնալ թէ Անգլիոյ եւ Իտալիոյ մերձեցումները դէպի Ֆրանսա՝ շատ փոխած են քաղաքական միջազգային կացութեան արդի հանգամանքները եւ պայմանները։ Ֆրանսա ինչոչ ինկած էր Ռուսիոյ գիրկը, որովհետեւ Ներոպայի մէջ առանձին մնացեր էր եւ գիշեր ու ցերեկ կը դողար վախէն թէ մի գուցէ Գերմանիա ուժ է պատրաստակ մը ստեղծելով եւ նոր ու վերջնական հարուած մըն ալ տալով իրեն՝ յաւիտեան անկանգնելի վիճակի մը ենթարկէր զինքը։ Իսկ հիմա որ Անգլիա ու Իտալիա բարեկամներ են իրեն՝ այլ եւս այդ վախը չունի, մանաւանդ որ ինքը առանձին այնքան զօրացած է, որ Գերմանիոյ մտքէն անդամ չանցնիր այլ եւս այդպիսի բան մը ու կ'ուզենար միայն Ֆրանսայի կողմէ յարձակում չկրել։ Հետեւապէս՝ Ֆրանսա ա՛յլ եւս ստիպուած է Ռուսիոյ եւրեւէն երթալու ամէն պարագայի մէջ ու միայն անոր շահուն համար, մինչ յայտնի է թէ ինքը բնաւ ո եւ է շահ չի կրնար ունենալ պատերազմելով Ճապոնի դէմ, ոչ անկէ հող կրնայ գրաւել եւ ոչ ալ Ռուսիոյ ձեռքէն կուգայ իրեն փոխարինութիւն ընել աշխարհի ո՛եւ է ուրիշ կողմ։ Շատ շատ իր շահը պիտի ըլլայ գործնական ապացոյց մը տալ Ռուսիոյ հանդէպ ունեցած անկեղծ բարեկամութեանը։ Ասոր համար ալ մէկէ աւելի չշպտելի հաւատարիքներ տուած է արդէն։ Նախ, Բորթ Արթուրի խնդրին մէջ, ինչպէս միւնչեցինք վերը, երկրորդ, միլիարներով բրած փոխառութիւնները, որոնք աշխարհի ամէնէն հնուն ապացոյցներն են։ Այժմ եթէ պէտք է որ անկեղծ բարեկամութեան նոր ապացոյց մը տրուի, Ռուսիոյ կարգն է դայն տալ եւ ոչ Ֆրանսայի, որ Ֆաշոդայի խնդրոյն մէջ ի դուր սպասեց անոր եւ յուսախաբ եղաւ։ Հետեւապէս բնաւ յուսալից չէ թէ նորէն ծուղակն իյնայ Ֆրանսա եւ Ռուսիոյ հետեւելով Մ. Արեւելքն երթայ, պատերազմելու Ճապոնի դէմ որ իրեն դէմ թշնամութեան ոչ մէկ արարք գործած է։

Բոլոր այս ըսածներէս կը հետեւի ուրեմն թէ Ռուսիա չպիտի համարձակի միայնակ չափելի Ճապոնի հետ, ուստի անոր հետ պատերազմի չբռնուելու համար պիտի սխալուի քիչ շատ գոհացնել զինքը, որով ըսել է պատերազմ չպիտի ըլլայ, արդի երեւոյթներէն դատելով։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԵՐԶՆԿԱ, 4 Հոկտ.

Երզնկայցիներէն անոնք որ կը փափագին իրենց զաւակներուն ժամանակին պահանջու�մներուն համաձայն երկրորդական կրթութիւն մը տալ, երկար ատեն աչքատեցան՝ որպէս զի Թաղային վարժարանները միացնելով կարենան քիչ թէ շատ խնամեալ կրթութիւն մը տալ իրենց զաւակներուն։ Սակայն երբ իրենց բոլոր յոյսերը ի դերեւ ելան, կրթական միութեան գործը չյաջողացաւ եւ չորս եւ կէս ազգերու չրջականի մէջ գտնուած թաղ. վարժարանները մնացին հոն ուր որ էին։ Երզնկայի կարող դասակարգը քաղաքիս մէջ իր զաւակն քիչ թէ շատ խրատեմամբ կրթութիւն մը տալէն յուսահատ՝ պարտաւորուեցաւ իր զաւակները ղրկել Պոլսի Պերպերեան վարժարանը, Վենեհիկի Բռաֆայէլեանը, Խարբերդի Բոլէնը եւ այլուր։ Մինչդեռ այդ վարժարաններուն վճարուած թոշակները եթէ Երզնկայի մէջ ծախսուէին, եւ տեղական կրթական ուժերն ալ ասոնց միանային, փոխանակ հինգ-տասնի, կարելի էր մէկ երկու հարիւր աշակերտներու երկրորդական կրթութիւն մը տալ։ բայց ա՛ւ պիտի ընէր այդ բանը, երբ երկու տարիէն աւելի էր, որ առաջնորդարանի ժողովներէն խոյս կուտային գաւառաց տղղեցիկ դասակարգի անհատները։

Տարի մը առաջ Ազգ. Պատրիարքարանը Դպրեվանքի սաներէն Տ. Արտաւազդ Վ. Գալէնեէրեանը Երզնկա դրրկած էր, որպէս զի գաւառս Առաջնորդ Տ. Դանիէլ Ծ. Վ. Ճակրեանի իրաւասութեան տակ գտնուած փոքր Վիճակներէն մէկին մէջ պաշտօնավարելով վարժարան։ Դանիէլ վարդապետ երբէնչգինքը լքուած տեսաւ, որոշեց Երզնկայէն մեկնիլ։ Արտաւազդ Վ. որ արդէն կամքոի մէջ կը պաշտօնավարէր, Երզնկա բերել տալով Առաջնորդական Աթոռին վրայ դրաւ իրը Փոխանորդ եւ ինք Պոլիս մեկնեցաւ։

Դանիէլ վարդապետ հաղիւ թէ Երզնկայէն դուրս ելած էր, Արտաւազդ վարդապետ անմիջապէս Դաւառ. ժողով դումարել տալով, վարչական ժողովներու՝ կազմութեան ձեռնարկեց, եւ անոնք որ մէկ երկու-տարի է վեր, ընկալեալ սովորութեան մը համաձայն, առաջնորդարանի պաշտօնեաներէն խոյս կուտային, նորէն խոյս տալ ուզեցին. զանոնք համոզելով, յորդորելով իրենց պաշտօնն՝ գլուխն անցուց։ Տեղական կառավարութեան հետ ընդարձակ յարաբերութիւններ մշակել սկսաւ. այս բաները տեսնելով Երզնկացին սկսաւ ներսի համակրանք մը տածել պզտիկ վարդապետին նկատմամբ (Արտաւազդ վարդապետ), որ ամէն կողմէ հաճարանք ստանալով։ աւելի եռանդուն կերպով փարեցաւ իր պաշտօնին պարտականութիւններուն։ Գործելու խանդ ու տուին ունեցող առաջնորդ մը եկեղեցական եւ կրթական տեսակէտով ինչպէս կըրնայ ընել երեք ամսուան կարճ ժամանակամիջոցի մէջ։ Զանոնք Աբեւելքի ընթերցողներուն մի առ մի թուել ուրիշ առթի վերապահելով, կ'անցնիմ իր վերջին գործին։

Երզնկայի քսանըվեց հայաբնակ գիւղերուն բաղմաթիւ բնակիչներուն կրթական գործը խիստ անխնամ վիճակի մը մէջ է անտեսական տագնապին պատճառաւ։ Ասոնք տարուան 5-6 ամիսներուն մէջ հաղիւ հազ բաց կը պահեն իրենց դպրոցները։ Կեդր. Ուսումնական Խորհուրդին պահանջումներուն համաձայն, թէեւ Առաջնորդ Դանիէլ վարդապետ գիւղերու կրթական վիճակացոյցները կը առնար, սակայն խորերը միջամուխ ըլլալ չէր ուզեր՝ իր հանդիսաւոր չվրդովելու համար։ Ամէն գեղ իր եկեղեցիին ու դպրոցին սեպհական կալուածներ ու գրամներն ունէր, սակայն հիմակ ամէն կալուած ու դրամ խպտա կորսուելու վտանգին մէջ են, ասոր անոր կոկորդն անցնելով։

Անցեալ ձմեռ քանի մը գիւղեր անտարբերութեան եւ աղքատութեան պատճառաւ իրենց գիւղական դպրոցները փակ պահեցին եւ մէկը չմտածեց իրենց վրայ։ Արտաւազդ վարդապետ առաջնորդական աթոռին վրայ բազմելուն պէս, ուզեց իր թեմական գիւղացիներէն ճանչցուիլ եւ ճանչնալ զանոնք ու իրենց պէտքերը։ Իր բազմաղաղ ժամանակէն քանի մը օրեր ետքն՝ Ճաշոցի դէմ պատերազմի մը մէջ, անմիջապէս կը մերժէ խրոխտաբար անոր բոլոր առաջարկները եւ պայմանները, ու ինքզինքը պատրաստ կը յայտարարէ զինուս զօրութեամբ ի դէպս հանդիպումը Ճապոնի ձեռնարկները Մանչուրիոյ եւ Բորէայի մասին։ Բայց եթէ հակառակ համոզում գոյացնէ Ֆրանսայի տրամադրութեանց մասին, այն ատեն գործն անուշ ակը կը կապէ եւ դիւանագիտական ճամբով որքան կարելի ըլլայ շահ ձեռք ձգել, ամենափոյ գոհ կ'ըլլայ, որով պատերազմին առաջքը կ'առնուի։

Հիմա խնդիր է թէ արդեօք Ֆրանսա պիտի յօժարի օգնել Ռուսիոյ՝ այսպիսի ծանրակշիռ եւ բաղմաժամս պատերազմի մը մէջ թէ օչ։ Երբ մարդ անգամ մը իրէն թէ 1895ին Ֆրանսա իր ազդեցութիւնը չէլացաւ Ռուսիոյ որ կարողացաւ դուրս հանել Ճապոնը Բորթ-Արթուրէն եւ չրջականերէն, այնպէս պիտի ենթադրէ թէ այս անգամ ալ քնականաբար չպիտի խնայէ իր օգնութիւնը։

Սակայն պէտք է դիտնալ թէ Անգլիոյ եւ Իտալիոյ մերձեցումները դէպի Ֆրանսա՝ շատ փոխած են քաղաքական միջազգային կացութեան արդի հանգամանքները եւ պայմանները։ Ֆրանսա ինչոչ ինկած էր Ռուսիոյ գիրկը, որովհետեւ Ներոպայի մէջ առանձին մնացեր էր եւ գիշեր ու ցերեկ կը դողար վախէն թէ մի գուցէ Գերմանիա ուժ է պատրաստակ մը ստեղծելով եւ նոր ու վերջնական հարուած մըն ալ տալով իրեն՝ յաւիտեան անկանգնելի վիճակի մը ենթարկէր զինքը։ Իսկ հիմա որ Անգլիա ու Իտալիա բարեկամներ են իրեն՝ այլ եւս այդ վախը չունի, մանաւանդ որ ինքը առանձին այնքան զօրացած է, որ Գերմանիոյ մտքէն անդամ չանցնիր այլ եւս այդպիսի բան մը ու կ'ուզենար միայն Ֆրանսայի կողմէ յարձակում չկրել։ հետեւապէս՝ Ֆրանսա ա՛յլ եւս ստիպուած է Ռուսիոյ եւրեւէն երթալու ամէն պարագայի մէջ ու միայն անոր շահուն համար, մինչ յայտնի է թէ ինքը բնաւ ո եւ է շահ չի կրնար ունենալ պատերազմելով Ճապոնի դէմ, ոչ անկէ հող կրնայ գրաւել եւ ոչ ալ Ռուսիոյ ձեռքէն կուգայ իրեն փոխարինութիւն ընել աշխարհի ո՛եւ է ուրիշ կողմ։ Շատ շատ իր շահը պիտի ըլլայ գործնական ապացոյց մը տալ Ռուսիոյ հանդէպ ունեցած անկեղծ բարեկամութեանը։ Ասոր համար ալ մէկէ աւելի չշպտելի հաւատարիքներ տուած է արդէն։ Նախ, Բորթ Արթուրի խնդրին մէջ, ինչպէս միւնչեցինք վերը, երկրորդ, միլիարներով բրած փոխառութիւնները, որոնք աշխարհի ամէնէն հնուն ապացոյցներն են։ Այժմ եթէ պէտք է որ անկեղծ բարեկամութեան նոր ապացոյց մը տրուի, Ռուսիոյ կարգն է դայն տալ եւ ոչ Ֆրանսայի, որ Ֆաշոդայի խնդրոյն մէջ ի դուր սպասեց անոր եւ յուսախաբ եղաւ։ Հետեւապէս բնաւ յուսալից չէ թէ նորէն ծուղակն իյնայ Ֆրանսա եւ Ռուսիոյ հետեւելով Մ. Արեւելքն երթայ, պատերազմելու Ճապոնի դէմ որ իրեն դէմ թշնամութեան ոչ մէկ արարք գործած է։

Բոլոր այս ըսածներէս կը հետեւի ուրեմն թէ Ռուսիա չպիտի համարձակի միայնակ չափելի Ճապոնի հետ, ուստի անոր հետ պատերազմի չբռնուելու համար պիտի սխալուի քիչ շատ գոհացնել զինքը, որով ըսել է պատերազմ չպիտի ըլլայ, արդի երեւոյթներէն դատելով։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ԳԵՁԻ ՀԱՄԱՐ ՍԻՐԵԼԻՍ

(ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ)

(Շար. երեկի թիւն եր վերջ)

Գ.

Տարիները չուտ անցան։ Նուարդ օրէ օր կը գեղեցկանար ու ալ աւելի հրայքով կը փայլէին իր աչքերը։ Հիմակ արբանքի հասած, թեթեւ կարմիր մը կը տեսնուէր աչքերուն մէջ, ներսի հրայքը կարծես՝ որ դուրս կը թռի պէսով։

Ամէն օր դպրոցէն վերադարձին՝ կուգար նստելու պատուհանին առիւռ, ու գաղտուկէն ձեռք ընուած մանուարը վեպը ուներ գիրքը դուռ անդաղօրէն կը կարդար։ Ու դիտած էր որ թեթեւօրէն նիհարաչազմ, բայց որոշ քալուածքով երիտասարդ մը ամէն օր կու գար դիպելու իր պատուհանին մօտերը։ Նուարդ առջի օրերը չէր կրցած նշանակութիւն մը տալ ատոր, թէեւ նորօրեակ եռք մը կը դգար ներսի դէն։ Ու օր մը ալ ժամը առաջ գացած էր պատուհանին մօտը սպասելու համար անոր։

Կը ճանչնար այդ երիտասարդը։ Համեստ ու բարեկիրթ ընտանիքի մը զաւակն էր։ Օր մը ալ նկատի առնելով իր հօրը վիճակը, որ ոչ մէկ կասկած կրնար ունենալ։ վար իջած էր՝ դրան եռեւ կիսաբաց ձեղքէն մօտէն դիտելու համար զանի, ու եթէ, կը ծրագրէր ինքնիրեն, միջոց ալ ունենար, անպատճառ ներս պիտի հրաւիրէր երկու վայրկեան գոնէ դէմ դիմաց գանուելու, իր սէրը յայտնելու համար։ Սակայն՝ ինչպէս շատերուն կ'ըլլայ—ան գրեթէ միւս — երիտասարդը եկած անցած էր դրան առջեւէն, առանց երկու խօսք փոխանակելու կարող ըլլալու։ Ու վիշտն, սկսած էր սանդուխին ծայրը դառնապէս լալ։

Նուարդ կը սիրէր այդ երիտասարդը։ լսած էր որ Միհրան կը կոչուի։

Բաւական ատենէ ի վեր արդէն վերջ առած էր իր դպրոցական ընթացքին։ Մայրենի լեզուին հետ կրցած էր քիչ շատ հմտանալ օտար մէկ երկու լեզուներու, եւ գիտութիւններու ալ։

Սէրը երբ գործել սկսած է, կամքը տեղի կու տայ շատ անգամ։ Միհրան երկիւղ ունէր ներսիդին։ Կը սիրէր, գիշերները անհանգիստ կ'ըլլար, սակայն չէր համարձակեր ո եւ է մէկին յայտնել զայն ներսուդիէն. կարծես իրենց ըսելիքը սպառած էր քիչ մը առաջ կատարուած երկար խօսակցութեան մէջ։ Վանդակապատն առջեւ, տիկին տը Ֆոնթընէլ վերջին անգամ մըն ալ ձեռքը երկարեց օրիորդ Անտրիմոնին, եւ այնպէսի շնորհով մը որ մեծ հրապոյր մը կ'ազդէր իր ամէնէն աննշան արարքներուն, ըսաւ.

—Ցտեսութիւն, քաղցրիս։

—Ցտեսութիւն տիկին, պատասխանեց մանկամարդ աղջիկը։

Կոմսուհին նստաւ այն կառքին մէջ, որով եկած էր։ Երբ առանձին մնաց, Լիւսի քննութենէ անցուց իր խիղճը։ Մեղադրասէրիկ բան մը ըրած էր հանդէպ այդ ազնուական կնոջ։ Որքան ալ խիստ ըլլար ինքզինքին նկատմամբ, կըրնար ժխտական պատասխան մը տալ այդ մասին։ Արմանի նկատմամբ ցածած բարեկամութիւնը պարզ բան մը չէ՞ր միթէ, ու տիկին տը Ֆոնթընէլ, ինչո՞ւ նախանձեր տարբ վրայ։

Այդ պահուն, Արմանի դէմքը, երիտասարդ, յանկուցիչ ու չքեղ, իր աչքերուն առջեւ եկաւ. կոմսուհիին եւ կոմսին միջեւ գտնուած տարբերի անհամամտութիւնը նկատի առնելով՝ Լիւսի զանկան դաւա տիկին տը Ֆոնթընէլի նախանձը։ Զկրցաւ ժպիտ մը զսպել, խորհելով թէ իր քաղաքը՝ Արման չէր ուզած իր ամուսնական կեանքին վրայ խօսել։ Կամսին տարբը պէրասիրութիւն մը ցոյց չէր տար, երբ անիկա կը ծածկէր իր տարիքստ կնոջ դոյութիւնը։ Սակայն իր արթնցած իմացականութիւնը Ֆ. տը Ֆոնթընէլի ընթացքին մէջ կը նշմարէր խաբէութիւն մը, ինչ որ իրաւացի կը դարձնէր կոմսուհիին մտատանջութիւնները։ Մինչեւ այն ատեն ամենամաքուր կասկած մը իսկ չէր ունեցած թէ կոմսը կը սիրէր զինքը։ Անոր ընթացքին մէջ ոչ մէկ բան ենթադրել տուած էր այդ բանը։ Ուրեմն ինչո՞ւ համար այդ զգուշութիւնները ձեռք կ'առնէր։ Բայց իր ուղիղ դատաստանը կոմսին ինչպէս փաստ մը գտաւ։ Եթէ կոմսը բան մը չէր յայտնած, պատճառը սա էր որ կոմսուհին ո եւ է հարցում չէր ըրած իր մասին։ Առաջին օրէն սկսեալ, ինք՝ Լիւսի դժբնդակ չեշտով մը յայտարարած էր թէ չէր ուզեր ճանչնալ իր ընտանիքը։ Բայց տիկին տը Ֆոնթընէլ այդ ընտանիքէն չէր կրնար համարուիլ։ Ասիկա ո եւ է չարիք չէր հասցուցած օրիորդ Անտրիմոնի ծնողքին։ Հին կռիւներէն հեռու մնացած, համակրական վերաբերում մը միայն կրնար ունենալ մանկամարդ աղջկան նկատմամբ։

(Շարունակելի)

ԱՐՍԻՆԷԼԻ ԹՈՒՐՈՆԸ (49)

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

Ե.

Այս խօսքերուն վրայ՝ նորէն վրդովեցաւ կոմսուհին։ Արման անցեալին պէս դարձեալ Լիւսիի պիտի այցելէր, սերտ՝ գրեթէ խորհրդաւոր մտերմութեամբ մը կապուած անոր հետ, որ ամէնէն անմեղ յարաբերութեանց իսկ սիրային ընթացք մը պիտի ընծայէր, բան մը որուն պատճառելիք վտանգը ստոյգ էր ինքնին։ Ջերմութիւն մը կուրծքին եւ կամ այն է որ համոզել այս վերջինը, որպէս զի հրաժարի մեղապարտ տարփանքի մը համար այնքան նպաստաւոր նզող առանձնական կեանքէն։ Ուստի կոմսուհին փոխեց իր պատնէշներուն դիրքը, եւ որոշեց իր բոլոր ջանքերը կեդրոնացնել Արմանի վրայ։ Դէմքը պայծառացաւ եւ ծիծաղկոտ կերպարանքով մը դիտելով Լիւսին, ըսաւ.

—Սիրելի զաւակս, ձեր բանականութեան թելադրած խորհուրդներուն հետեւեցէք։ Բայց մի մոռնաք թէ իմ տունս ձերն է ալ եւս։

Կոմսուհին դէպ ի դուռը ուղղուեցաւ ու այս անգամ օրիորդ Անտրիմոն վար չդրաւ զայն։ Թէ՛ մէկը եւ թէ միւսը կ'ուզէին առանձին մնալ, իրենց միջեւ պատահած միջադէպը ըմբռնելու համար իր ճշմարիտ արժէքով։ Երկու կիները լռիկ կերպով յառաջացան նրբուղիէն. կարծես իրենց ըսելիքը սպառած էր քիչ մը առաջ կատարուած երկար խօսակցութեան մէջ։ Վանդակապատն առջեւ, տիկին տը Ֆոնթընէլ վերջին անգամ մըն ալ ձեռքը երկարեց օրիորդ Անտրիմոնին, եւ այնպէսի շնորհով մը որ մեծ հրապոյր մը կ'ազդէր իր ամէնէն աննշան արարքներուն, ըսաւ.

—Ցտեսութիւն, քաղցրիս։

—Ցտեսութիւն տիկին, պատասխանեց մանկամարդ աղջիկը։

Կոմսուհին նստաւ այն կառքին մէջ, որով եկած էր։ Երբ առանձին մնաց, Լիւսի քննութենէ անցուց իր խիղճը։ Մեղադրասէրիկ բան մը ըրած էր հանդէպ այդ ազնուական կնոջ։ Որքան ալ խիստ ըլլար ինքզինքին նկատմամբ, կըրնար ժխտական պատասխան մը տալ այդ մասին։ Արմանի նկատմամբ ցածած բարեկամութիւնը պարզ բան մը չէ՞ր միթէ, ու տիկին տը Ֆոնթընէլ, ինչո՞ւ նախանձեր տարբ վրայ։

Այդ պահուն, Արմանի դէմքը, երիտասարդ, յանկուցիչ ու չքեղ, իր աչքերուն առջեւ եկաւ. կոմսուհիին եւ կոմսին միջեւ գտնուած տարբերի անհամամտութիւնը նկատի առնելով՝ Լիւսի զանկան դաւա տիկին տը Ֆոնթընէլի նախանձը։ Զկրցաւ ժպիտ մը զսպել, խորհելով թէ իր քաղաքը՝ Արման չէր ուզած իր ամուսնական կեանքին վրայ խօսել։ Կամսին տարբը պէրասիրութիւն մը ցոյց չէր տար, երբ անիկա կը ծածկէր իր տարիքստ կնոջ դոյութիւնը։ Սակայն իր արթնցած իմացականութիւնը Ֆ. տը Ֆոնթընէլի ընթացքին մէջ կը նշմարէր խաբէութիւն մը, ինչ որ իրաւացի կը դարձնէր կոմսուհիին մտատանջութիւնները։ Մինչեւ այն ատեն ամենամաքուր կասկած մը իսկ չէր ունեցած թէ կոմսը կը սիրէր զինքը։ Անոր ընթացքին մէջ ոչ մէկ բան ենթադրել տուած էր այդ բանը։ Ուրեմն ինչո՞ւ համար այդ զգուշութիւնները ձեռք կ'առնէր։ Բայց իր ուղիղ դատաստանը կոմսին ինչպէս փաստ մը գտաւ։ Եթէ կոմսը բան մը չէր յայտնած, պատճառը սա էր որ կոմսուհին ո եւ է հարցում չէր ըրած իր մասին։ Առաջին օրէն սկսեալ, ինք՝ Լիւսի դժբնդակ չեշտով մը յայտարարած էր թէ չէր ուզեր ճանչնալ իր ընտանիքը։ Բայց տիկին տը Ֆոնթընէլ այդ ընտանիքէն չէր կրնար համարուիլ։ Ասիկա ո եւ է չարիք չէր հասցուցած օրիորդ Անտրիմոնի ծնողքին։ Հին կռիւներէն հեռու մնացած, համակրական վերաբերում մը միայն կրնար ունենալ մանկամարդ աղջկան նկատմամբ։

(Շարունակելի)

Դ.

Ռէս Սարգիս այդ օրը սովորականէն ուշ եկած էր։ Սպասաւորները իրենց գործին գլուխն էին արդէն։ Սարգիս դիտեց որ Նուարդ իր սովորութեան համեմատ, կանուխ չէր երեւցած, ու կը մտածէր որ անհանգստութիւն մը ունեցած ըլլայ։ Զանի արթնցուցած ըլլալու վախով մտեցաւ Նուարդի սենեակին, ու հէնց դուռը բանալու վրայ էր, երբոր ներսէն դառն լացի մը ձայնը առաւ։

Եթէ յանկարծակի ու անակնկալ այդ տեսարանը աւելի գէշ ազդեցութիւններ չունենար Սարգիս տղայի մտաւորական վիճակին վրայ, պատճառն այն էր որ ինք Ատանա ու Պոլիս տեսած մարդ՝ լսած ու գործնականօրէն իրականացուցած ալ էր այն կարգի բաներ, նոյն ատեն առողջ կազմուածք մը ունէր ինքը ու քիչ մըն ալ անհոգ։ Ո՞վ կրնար ըլլալ այդ բիձը, կ'ըսէր մտքովը, ու ինչ իրաւունք կրնար ունենալ իր տունը ոսք կոխելու։

Ու կը տեսնէր երկուքին ալ ազատելու ճանապարհները ու երկուքին ալ արգելքները որոնք տակաւին թաց կը մնային դէմքերնուն վրայ։ Նուարդ չէր համարձակեր խօսք մը իսկ բերանը առնելու, վտահ էր սակայն որ հայրը զինքը կը սիրէր, ու մանաւանդ պիտի խնայէր Միհրանին։

Սարգիս մէկ կողմէն իր անունին ու պատիւին ալ աւելի նախատինք մը բերած չէլլալու համար՝ կրնար մարել այդ ամէնը, ու առանց ձայն ձուն հանելու, ուզեց հեռացնել Միհրանը, պզտիկ դրամագլուխ մըն ալ տալ ու իրեն ու յաւատաւ խօսքերով համոզել որ Միհրան պիտի կրնար տարիլ Նուարդին հետ... վերջէն սակայն։

Բէս Սարգիս վարպետ մարդ մըն էր միանգամայն անզգայ ու բացարձակապէս անողորմ։ Զուզեց մինչ իսկ ո՛չ մէկ տանն յանդիմանել Նուարդը։ Նոր կազմուած ծրագիրներ ունէր միտքին մէջ. անոնց իրականացումը դժուար չպիտի ըլլար։ Ու յաջողեցաւ... անհունապէս տուժելու համար վերջինն։

Կը հասկցուի թէ Սարգիս խաբէական խօսքերով կրցած էր համոզել Միհրանը որ քանի մը տարուան համար դուրսը՝ Աղեքսանդրիա կամ Պոլիս գործ մը ճարէ, արհեստ սովրի, ու յետոյ վերադառնայ իր տունին մէջ ապրելու համար իրը փեսայ ու մանաւանդ իրը իր մանչ գաւակը։

Ե.

Աղեքսանդրիայի մէջ յաջող գործեր բրած էր Միհրան վեց տարի չարունակ։ Ո՛չ մէկ տեղ նայած էին իր աչքերը, գաղիմոնեներու եւ կապելաներու մէջ դեղերով ծաղկած աղիները չէին կրցած զինքը հրապուրել։ Շատ անդամ կ'երթայ թատրոն ու սիրային ներկայացումներու պատճառ յուզմունքով ու լացով կը տրտնջուէր, լիւելով Նուարդը զոր հոգիին չափ կը սիրէր, ու կ'երդնուր որ պիտի սիրէր միշտ։ Անընդհատ նամակներ կըստանար անկէ, ինքն ալ կը գրէր ու այսպէս չարունակ։ Կը կսկծար այն մէկ նամակին վրայ որ վերջինն է ըսած էր Նուարդ, աւելցնելով թէ իր հայրը զինքը ուրիշ երիտասարդի մը հետ պիտի ամուսնացնէ։ «գալանը» ըսած էր իր հօրը համար։ Գրած էր Նուարդ որ անպատճառ գայ ինքը, թէ ալեւոր դիմադրելու ուժ մնացած չէր վրան եւ թէ կը մատդրէր անձնասպան ըլլալ... եթէ վերջապէս Միհրան չուզէր հանիլ վերհատող սիրտ մը կենդանացնելու համար։

Ճիշդ այն ապաւորութիւններու ներքեւ էր Միհրան երբ ծալի տուայտանքներէն վերջը իր մարմինը ալ անոյժ ու դղայազրկի եղած էր։

Ի... քաղաքը կ'ուզէր հանիլ ժամառաջ, փարելու համար անոր՝ որ ո՛չ հարգ մը եղած էր իրեն թեթեւ ու չուտ խոստացող, ո՛չ ոչ արդի ժամանակներու ազիզը՝ որուն կը մօտենան մարդիկ իբրեւ՝ ձառնի դէմ պատերազմի մը մէջ, անմիջապէս կը մերժէ խրոխտաբար անոր բոլոր առաջարկները եւ պայմանները, ու ինքզինքը պատրաստ կը յայտարարէ զինուս զօրութեամբ ի դէպ

այնպէս՝ ինչպէս պղտիկ տղաքը խաղալիկներուն կը վազեն՝ զուարճանալու ուրախալ կոտրելու համար։ Սիրած էր անգամ մը ու յաւիտեան անկարելի կը թըւէր իրեն անկէ բաժնուած մնալ։

Իր հասած օրը տխրութիւն մը համակած էր այն թաղը՝ ուր ապրած էր Նաւարդ։ Միհրան այսքան անակնկալ յուսախաբութիւններու աղօտ սառուերն իսկ չէր կրնար կանխատեսած ըլլալ։ Արդէն ինչպէ՞ս կրնար մտածել երբ չընդհատուող յուշումներու կուրծք տուած էր, ու միշտ երդած որ վաղուան լոյսը աւելի ազդուրիչ, աւելի չէնշող եղած պիտի ըլլար, ու Նաւարդ այդ աղջիկը իրեն ապագայ վերկենդանում մը պիտի շնորհէր ծաղկուելու։

Նաւարդ ուրիշին հարս եղած էր...։

Պատմութեան վատահելու համար կ'ուզէ զենք ըսել որ այս աղջիկը, որ ազնիւ սիրա մը կը կրէր՝ կսկիծէն մահը աւելի շուտ հասցուցած էր իրեն, օտար ու պարզապէս չարքասի շրջունքի մը հրամանքը չդգալու համար։

Միհրանի դալուստը մարդ խմցած չէր, միայն վերջէն տարածուեցաւ այն տարտամեցնող լուրը թէ հեգ երիտասարդը կառքէն վար իջնելու պահուն իսկ գարշ իրականութիւններուն ակնարանս, կայծակէ զարնուած թուչունի մը պէս թեւաբաց, վերջին անգամ աղաղակած էր անխռով.

—Թեզի համար սիրելիս...։

ԽՈՍՐՈՎ ՔԷՆԻՇԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱ

Նիմացոյցը.— Ցանձնաժողովին ընդհանուր տեղեկագիրը.—Ֆրանսայի ընդհանուր կացութիւնը։

Ֆրանսայի նիմացոյցին ընդհանուր տեղեկագիրը հրատարակուեցաւ։ Տեղեկաբեր Պ. Մէրլու կը յայտարարէ թէ յանձնաժողովը վերջին ծայր աշխատած է ծախքերը դեղչելու։ 1904ին համար ընդհանուր ծախքերը 3,532,429,239 ֆր. սահմանուած են, մինչդեռ 1903ին 3,521,960,375 ֆր. էին, որով 10,408,884 ֆր.ի յաւելում մը կայ։ Այս տարբերութիւնը աւելի չատ պիտի ըլլար՝ այսինքն նոր օրէնքներու առաջ բերած ծախքովը՝ 44,324,881 ֆր., եթէ կառավարութիւնը 33,858,997 ֆր.ի դեղչ մը ըրած չըլլար։ Տեղեկաբերը, կացութիւնը պարզելէ առաջ, կը յայտարարէ թէ Ֆրանսայի ելեւմուտքը, ինչ որ ալ ըսուի, եղած է, ինչ որ պէտք ըլլայ մեծ ազգի մը ելեւմուտքը։ Բարոյական ու անտեսական մեծ պէտքեր ունի։ Պ. Մէրլու կը յարէ թէ Ֆրանսայի բարոյական յաղթութիւնը պահպանելու եւ անոր նիւթական յաղթեցութիւնը բարձրացնելու համար հաւանութիւն յայտնուած է հանրային կրթութեան, պատերազմական ու ծովային նախարարութեանց նիմացոյցներուն անհրաժեշտ ընծայած մեծ զոհողութեանց։ Թղթատարական, գաղթական եւ հանրագրաւ շինութեանց նախարարութիւնները նիմացոյցներէն յայտնի կ'երեւայ թէ ինչ կարգադրութիւններ եղած են տնտեսական պահանջումներուն համար։ Տեղեկաբերը կը յարէ.—«Ամբողջութիւնը որուն տարրերը ներկայացուցինք մեր պաշտօնակիցներուն, պիտի լուսաւորէ միտքերը անոնց որ կուսակցական ոգիով առդրուած չեն, վասն զի ծախքերու մասին միայն անհրաժեշտ պէտքերը նկատողութեան առնուած են։ Շատերուն համար պահանջուած զոհողութիւնները իսկ նկատողութեան չեն առնուած։ Ապագային անկ է լրացնել ընկերական հաստատութեան մեծ բարեշրջումները զորս կարելի չէ իրականացնել ներկայ պէտքերով։» Պ. Մէրլու լաւատես չէ իր եզրակացութեանը մէջ. այնպէս կը նկատէ թէ կացութիւնը եթէ վատագոյր չէ, սակայն պէտք է Խորհրդարանին ամբողջ ուշադրութեան եւ խոհականութեան առարկայ ըլլայ, այն խոհականութեան, որուն կոչում կ'ընէր նախարարութիւնը՝ նիմացոյցին հետ մատուցած տեղեկագրովը։ Պ. Մէրլու կը յարէ.—«Ֆրանսա ալ հոգածու է արտաքին գործոց, փափաքով բարեհորդութիւններու եւ տենչալի յառաջդիմութեան, բայց պէտք է չափենք մեր հասոյթի աղբիւրները եւ մեր հատատութեանց զարգացման լուսագոյն միջոցները։ Նաեւ ծառայել երկրին շահերուն՝ այսինքն մեր ջանքերը մեր հասոյթի աղբիւրներուն հետ համեմատեցնենք եւ հանրային ծախքերու բաշխումը աւելի արդար կերպով կատարենք։»

ԻՏԱԼԻԱ

Նախարարական տագնապ. — Նոր դահլիճի ընտրութիւնը. — Պ. Ճիոլիթի. — Բանակցութիւններ։

Իտալիոյ նախարարական տագնապին լուծումը կարծուածէն նուազ դժուար պիտի ըլլայ։ Ընորին Վիքթոր Եմմանուէլ թագաւորին կորովամտութեանը եւ միանգամայն Պ. Մանարտէլլի աշակցութեանը։ Նախորդ նախարարապետը բացարձակապէս յայտարարեց թէ իր կարծիքին նայելով նոր դահլիճը պէտք է բոլորովին Խորհրդարանին մեծամասնութենէն ընտրուի եւ հետեւաբար Պ. Ճիոլիթի միայն կրնայ ըլլալ իր յաջորդը։ Թագաւորը համակարծիք գտնուեցաւ եւ Մերկոյոլին ու Երիսի. Ժողովին առենապետներուն հետ խորհրդակցելէ ետքը, իր ներկայութեանը ընդունեց Պ. Ճիոլիթին, որուն յանձնարարեց նոր նախարարութեան կազմութիւնը, միանգամայն գրեթէ պնդելով։ Պ. Ճիոլիթի թէեւ նախապէս որոշած էր չընդունիլ այդ պաշտօնը, սակայն խոնարհեցաւ թագաւորին կամքին առջեւ, որ բացորոշապէս յայտնուած էր. ուստի քանի մը օրուան պայմանաժամ ուզեց իր բարեկամներուն հետ խորհրդակցելու համար։ Թագաւորը միանգամայն ծանոյց թէ նոյն իրիկունը Սան-Ռոսորէ պիտի երթայ՝ տօնելու իր ամուսնութեան եօթերորդ տարեդարձը, ինչ որ կ'ապացուցանէ թէ թագաւորը որ եւ է ձգձգում չուզեր։ Այդ կերպով Վիքթոր Եմմանուէլ թագաւորը, իր կորովամտութեամբը, վերջ տուաւ ենթադրութեանց, յոյսերու եւ նախարարութեան անհնազանդներու արարքներուն, ցոյց տալով նաեւ թէ պահպանողական դասի մը կուսակից չէ։

— Պ. Ճիոլիթի եթէ յաջողի կազմել նոր դահլիճը, պիտի ընդունի նախորդ նախարարութեան ծրագիրը, սա միակ փոփոխութեամբ որ նախապատուութիւն պիտի տայ կարգ մը տնտեսական խնդիրներու որոնք, իր կարծիքին համաձայն, աւելի ստիպողական են ամուսնալուծման եւ դատական բարեշրջումնց ծրագիրներէն։ Պ. Ճիոլիթի տեսակցեցաւ Ռավա, Լաքաւա, Աբրիկէ եւ ուրիշ երեսփոխաններու հետ։ Երբ Պ. Մանարտէլլի կազմեց հրաժարական նախարարութիւնը, թագաւորը իրեն վերապահեց պատերազմական, ծովային ու արտաքին գործոց նախարարութիւն անուանումը։ Յայտնի չէ թէ այս անգամ ալ այնպէս պիտի ըլլայ թէ ոչ։ Այդ պարագային Պ. Ճիոլիթի դժուարութենէ մը ազատած պիտի ըլլայ, վասն զի այս միջոցիս դիւրին չէ արտաքին գործոց նախարար մը գտնել ճախակողմի կամ ծայրագոյն ճախակողմի կուսակցութենէն։

ՎԱՏԻԿԱՆ

Արտաքին գործոց նախարարը.— Մոնսենիոր Մերրի տել Վալի ընտրութիւնը.— Ընդհանուր տպաւորութիւնը։

Հռոմէն հետեւեալը կը գրեն Թանի.— «Հռոմի եկեղեցական շրջանակներուն մէջ ընդհանուր կերպով չատ նպաստաւոր կարծիք չի յայտնուիր Մոնսենիէոր Մէրրի տել Վալի ընտրութեանը՝ իբրեւ արտաքին գործոց նախարար Վատիկանի։ կը հարցուի նաեւ թէ ինչ կրնայ ըլլալ ընտրութիւնը երիտասարդ եկեղեցականի մը որ տակաւին նոր մտած է ասպարէզին մէջ եւ օտարական ալ է (սպանիացի)։ Վատիկան յանախ կը շուարի իր դիւանագիտական պաշտօնատարները ընտրելու համար։ Հին եկեղեցականները որոնք ասպարէզին մարդերն են, ալ եւս գոյութիւն չունին։ Միւս կողմէ Իտալիոյ ազգանական դասակարգն ալ եկեղեցական ըլլալու չի փափաքիր, քանի որ կարտինալներն իսկ ստիպուած են միլիոնատեր դասակարգի պատկանողի կեանքը վարել։ Ալ եւս չկան այն արքայազունները եւ մեծ հասոյթները, որոնցմով երբեմն իշխանական կեանք մը կը վարէին։ Եկեղեցականներէն շատերը, տասնվինգ տարիէ ի վեր անուանուած, միջակորեար ու գիւղական դասակարգին կը վերաբերին. մէկ քանին անկասար կերպով հրամատ են դիւանագիտական լեզուին՝ Ֆրանսերէնի։ Մոնսենիէոր Մէրրի տել Վալ բաղդէն նպաստաւորուած է. չէր կրնար յուսալ այնքան արագ յառաջդիմութիւն մը, եթէ նոր Պապին ընտրութիւնը չկատարուէր։ Աւագագոյն մոնսենիէոր Մէրրի տել Վալ արտաքին գործոց նախարար կ'ըլլայ երեսունութի տարեկան, եւ մօտ է կարտինալ ալ ըլլալու։ Առաջին անգամն է որ այդ տեսակ պատասխան մը կը յանձնուի ոչ-իտալացի եկեղեցականի մը։ Այդ ընտրութեան մասին կարծիքները խիստ տարբեր են։ Ըսողներ կան թէ տակիս թշնամանք մըն է կարտինալներու ժողովին, սա կերպով որ Պիոս Ժ. ըսել կ'ուզէ թէ կարտինալներու մէջ չէ գտած մէկը որ կարող կամ արժանի ըլլայ վարելու մեծ վատահութեան այդ պաշտօնը։ Ուրիշներ ալ կ'ըսեն թէ Պիոս Ժ. բոլոր հին կարդինալներու տրամադրութիւնները իմանալով հասկցեր է թէ եւ ոչ մէկը կ'ուզէ ընդունիլ այդ պաշտօնը, ուստի որոշեր է անուանել այն եկեղեցականը, որ պապական ընտրութեան միջոցին կարտինալները իրենց քուէներով մինչեւ մէկ ատիճանցոյց տուած էին իրեն։ Ընդհանրապէս, սակայն, ատոյգ աղբիւրէ կ'իմանամ թէ Պիոս Ժ. մեծ առաջարկութիւն մը չէ ըրած ոեւ է կարտինալի։ Քաղաքներ կան թէ —եւ կարելի է ատոնք աւելի ճիշդը կ'ըսեն— Պիոս Ժ. չէ ուզած իր հին պաշտօնակիցներէն ընտրել արտաքին գործոց նախարարը, վախնալով որ մի դուցէ իր վրայ ազդեցութիւն մը գործուի քաղաքական տեսակէտով. միւս կողմէ իրեն համար ալ դժուար պիտի ըլլայ, իրմէ հին եկեղեցական մը իր կամքին համակերպելու պարտաւորել, մինչդեռ մոնսենիէոր Մէրրի տել Վալ որ ամէն բան Պիոս Ժ.ի կը պարտի, աւելի դիւրաթեք պիտի ըլլայ, եւ կամ աւելի մասնաւոր քարտուղար մը, առանց անձնական նախանձեռնութեան, զէթ սահմանուած չափով։ Էջոն Ժ.ի քաղաքապետութիւնը քիչ մը չատ քաղաքական եղաւ։ Պիոս Ժ.ի քաղաքապետութիւնը հովիւ՝ պարզ դերին վարժուած, բարի ու գթասիրտ, հակառակ ծայրայեղութիւնը պիտի ունենայ։ Բանանայապետական աթոռին վրայ, իրաց անհրաժեշտ պահանջումովը, պէտք է դիւանագիտական ու քաղաքական դեր մըն ալ կատարել։ Բուն իսկ դիւանագէտ կարտինալ մը, փորձառու եւ որոշ ծրագրի ու կամքի տէր, աւելի օգտակար էր Պիոս Ժ.ի մօտ եւ մեղմացուցիչ պիտի ըլլար քաղցրաբարոյ եւ միաթիք հովիւին։»

ՆՈՐ ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

«Հակառակորդը».—Ներկայացում Ռրնեսանս թատրոնին մէջ.— Պ. Պ. Այթրեs Քաբիւսի ու Էմմանուէլ Առենի նոր կատակերգութիւնը։ — Դերակատարները. — Փայլուն յաջողութիւն։

Բարիզ, 23 հոկտ.— Անցեալ չաբթու Բարիզի Ինչնանս թատրոնին մէջ ներկայացուեցաւ Պ. Պ. Այթրէս Քաբիւսի ու Էմմանուէլ Արենի յօրինած մէկ նոր կատակերգութիւնը, «Հակառակորդը» մեծ ընդունելութեան արժանանալով հանրութեան կողմէ։ Մէկ հակիրճ վերլուծումը այդ կատակերգութեան, շահեկան կրնայ համարուիլ։ Այդ կատակերգութեան մէջ մէկ է հակառակորդը։ Երիկը կնկան համար, կինը երկանը համար, կամ թէ թատերախաղին հերոս տիկին Պրէսթէն, որ վանդալից էակ մըն է։ Տիկին Պրէսթէն այն պլեսէրներէն է որոնք մեղմօրէն կը սարդին ուրիշին երջանկութեան մէջ։ Ինչպէս օրդ մը համեղ պտուղի մէջ։ Այդ կարգի կիները սիրային արկածներու հետամուտ, հաճոյք կը զգան քանդելու ամէնէն հաստատուն ու համբաւեալ ընտանիքները եւ իրենց մանաւանդ տարմութիւնը ըրած են ամուսնական անհաւատարմութիւն ծաւալել։ Տիկին Պրէսթէն որ քաղաքական աշխարհի հուլիանները մէջ կը մտնէ կ'ելլէ, իբր ամուսին ունի ծաղրաշարժ մարդ մը որ խամաճիկի դեր կը կատարէ, մէկը այն անգոյն երեսփոխաններէն, որոնք կը վխտան Խորհրդարանին մէջ։ Կատակերգութեան առաջին տեսարաններուն մէջ երեւան կուգայ Տիկին Պրէսթէն, երբ արդէն գործի սկսած է Տարլէյներու տունը, որուն կնոջ՝ Մարիաննի հանդարտիկ հոգիին մէջ նոր տենչանքներ ու փառասիրութիւններ արթնցնել կը ջանայ։ Այդ կնոջ ամուսինը Օրբիս Տարլէյ, փաստաբան, այն երջանիկ արարածներէն մէկն է, որոնք իրենց վիճակէն գոհ են մեծապէս։ Մէկ անգամ միայն իր արուեստը իր գրած է, այն ալ իր հեղնասէր մրցակիցին յաղթելի տուող դատ մը ըլլալուն։ Ամուսնական անհաւատարմութեան չուրջ դարձող դատ մըն էր ատիկա։ Մորիս ու Մարիաննն զոյգ մը բարի ընկերներ են, որոնք բնաւ անամաճայնութիւն չեն ունեցած իրարու հետ։ Ի վերջոյ իրենց սէրը ինքնավստահ գորովի մը փոխուած է։ Մորիս գեղեցիկ պուպրիկ մը կը նկատէ իր կինը որուն խօսքերուն եւ արարքներուն կարեւորութիւն չընծայեր, նկատի չառնելով անոր տարիքը, ուր ամէնէն պարկեշտ կինը ենթակայ է սիրային արկածներու։ Սակայն Մարիաննի փնտռած առիթը կը ներկայանայ։ Լիմբրէյ անուն երեսփոխան մը, պղտոր ջուրի մէջ որսացող սեղանաւոր մը Եզեռնադատ ատեանին առջեւ պիտի դատուի։ Ամբաստանեալը Մորիսի կը դիմէ, իր պաշտպանութիւնը ստանձնելու համար։ Այս վերջինը կը մերժէ ու իր մէկ երիտասարդ պաշտօնակցին՝ Պ. Լանկլատի կը յանձնարարէ դիմել։ Տիկին Պրէսթէն ալ հիշդ իր ուշադրութիւնը դարձուցած էր այդ փաստաբանին վրայ, զոր սնահանած էր Մարիաննն Տարլէյի, երբ այս վերջինը սիրային մրցարշի մը պէսքը զգար։ Մնացեալը դիւրին է դուշակել։ Պ. Լանկլատ կը շահի իրեն վստահուած դատը ու բանտէն կ'ազատէ ամբաստանեալը։ Այդ միջոցին տիկին Պրէսթէն երեկոյթ մը կուտայ, ուր կը գտնուին Պ. Լանկլատ ու Տարլէյ ամուսինները։ Ցաղթական փաստաբանը կը յաղթի պահ մը առանձին մնալ Մարիաննի հետ ու սիրոյ խանդավառ խոստովանութիւններով գինովցնել զայն քան մը օրուն չպիտի կրնար դիմադրել ամէնէն պարկեշտ կիներ։ Ամուսինը Մորիս կ'առնէ թէ բան մը կը դատնայ Պ. Լանկլատի ու իրենց միջեւ։ Հեղինակաւոր չեչտով մը կը հրամայէ Մարիաննի՝ խոյս տալ այդ երկդիմի ընկերութենէն ու ալ չերեւնալ հոն։ Առաջին անգամ ըլլալով Մարիան կ'ընդդիմանայ իր ամուսնական լուծին ծանրութիւնը զգացել կուտայ իրեն։ Ասիկա պատճառ կ'ըլլայ որ Մարիան յաջորդ օրն իսկ նեստի երիտասարդ փաստաբանին թեւերուն մէջ։ Բայց շուտով կը յարիանայ մանկամարդ կինը եւ կ'ուզէ մոռնալ իր մեղապարտ երջանկութեան ժամերը ու նախկին պարկեշտ կինը դառնալ, իր կեանքէն դուրս վտարելով այդ օտարամուտ գողը, որ անակնկալօրէն ներս մտած էր, մանաւանդ որ անիկա կ'առաջարկէր ամուսնալուծում կատարել իր ամուսնին հետ։ Մորիս ալ ճարահատ, տառապագին, անաստուածութեան մատնուած, կ'որոշէ այդ լոգի կացութեան վերջ տալ խպտա, դատ բանելով իր կնոջ ու սիրահարին դէմ, որպէս զի ճշմարտութիւնը երեւան ելլէ։ Կոկորդը սեղմուած եւ հեծկլտուքներով լեցուած, ցիմքը թաղած, լեղագոյն, մարմնը կծկուած, խեղճ կինը կը պաղարի, սուտեր կը յերիւրէ ամօթէն եւ ի վերջոյ անձնատուր կ'ըլլայ, կը խոստովանի ամէն բան, ի տես իր ամուսնին արտասուաթաթաւ աչքերուն։ Բայց ալ անկարելի կ'ըլլայ ամուսնական կեանքը շարունակել երկուքին համար, քանի որ միշտ իրենց աչքին առջեւ պիտի ցցուէր անհաւատարմութեան անմոռանալի ցիչատակը։ Լանգոյն չէր բաժնուիր իրարմէ։ Ու տիկին Կրէքուր, տիկին Մարիաննի մայրը՝ յուզիչ ու դեղեցիկ տեսարանի մը մէջ, կը վճռէ ամուսնական բաժանումը։ Այր եւ կին դերակատարները մեծ յաջողութեամբ կատարեցին իրենց դերերը, եւ այս նոր կատակերգութիւնը, ինչպէս քանիցս քիչ մը վերը ըսուաւ փայլուն ընդունելութիւն մը գտաւ թատերասէր հասարակութեան կողմէ։

ՁԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տարօրինակ բոյս մը.—Թուղթին նոր յատկութիւնը.—Ծխողներուն.— Ֆոնոկրաֆին դերը։

Թէեւ չատ մը բոյսեր օգտակար ու պարկեշտ բաներու կը գործածուին, կան ալ որ գէշ գործերու կը ծառայեն։ Տեսակ մը բոյս կայ որ եղական ու վանգաւոր յատկութիւն մը ունի՝ այսինքն կարգ մը գուշակութեանց եւ յայտնութեանց պատճառ կ'ըլլայ։ Նումէյի մէջ (Նոր Քալէտոնիա) հաստատուեցաւ այդ իրողութիւնը։ Գործածուած տունկն է Տաբուրա Սբրամոնիում որ Ֆրանսայի ջերմանոցներուն մէջ կայ, բայց միայն Նումէյի մէջ կը հասնի չատ առատութեամբ եւ ամէն կողմ կը բուսնի։ Ծաղիկները խոշոր են ու սպիտակ՝ փողի ձեւով։ տերեւները լայն են եւ պտուղը փչոտ է սեւ հատիկներով լեցուն։ Այդ հատիկները եւրոպական յատկութիւն մը ունին որ տեղւոյն թիապարտներուն միայն ծանօթ է։ Աւասիկ թէ ի՞նչի կը ծառայէ։ Երբ թիապարտները իրենց մէկ ընկերէն կասկածին թէ դրամ ունի, այդ հատիկներէն մէկ քանին կը հալեցնեն անոր խմելիք ապուրին մէջ։ Մարդը քիչ հետքը կը սկսի դառնալ, աչքերը կը խաչուին եւ կ'երթայ աչքէ անցընել այն տեղը, ուր պահած է իր գանձը։ Բնականաբար միւսները կը հետեւին անոր եւ դրամները կը վերցնեն։ Դրամին տէրը քանի մը ժամ հետքը կը սթափի, առանց գիտնալու թէ ի՞նչ պատահած է։ Այդ հատիկները, սակայն, պէտք է չափազ տալ, վասն զի եթէ չատ տրուի, զոհը կը մեռնի։

— Թուղթը այն տեսակ առաքինութիւններ ունի, որ մինչեւ հիմա յայտնի չէր։ Վերջերս դիտուեցաւ թէ սքանչելի էջդոքացուցիչ մըն է, եւ անշուշտ նոր ճարտարարուեստ մը առաջ պիտի գայ այդ պարագային։ Ֆրանսայի Թղթատարական նախարարութիւնը նուազագոյնի դրած է ելեքտրական պարաններ՝ թուղթով չեղոքացած։ Փորձը չահեկան է եւ եղած մասնակի փորձերէն կ'երեւայ թէ գոհացուցիչ արդիւնք մը պիտի ունենայ։

— Մոլի ծխողի մը ամբողջ կեանքին մէջ ծխած սիգարները եթէ քովէ քով բերուին, գիտէք ի՞նչ երկայնութիւն մը կ'ունենան։ Ֆրանսացի մը հարիւր ըրած է թէ երեսուն տարուան մէջ քառասուն քիլոմէթր երկայնութեամբ սիկառէթ ծխած է։ Այդ հաշուին մէջ է սիկառէթին միայն ծխուած մասը։ Այդ երկայնութիւնը կը ներկայացնէ 800,000 սիկառ՝ այսինքն տարին 27,000 եւ օրը 80։ Շահեկան կէտը այն է թէ այդ տարօրինակ ծխողը յանկարծ դադրեցուցեր է ծխելը, վասն զի բացատրեր են իրեն թէ ի՞նչ տեսակ վտանգի կ'ենթարկուի։

—Ամերիկեան լրագիրները կ'ըսեն թէ Ֆիլատէլֆիայի մէջ կին մը վարժատան մը հաստատեր է, ուր նոր դրութիւն մը կը գործադրէ՝ թութակներուն խօսել սորվեցնելու համար։ Փոխանակ անվերջանալի կերպով միեւնոյն բառը կամ պարբերութիւնը կրկնելու թութակներուն, ֆոնոկրաֆ մը կը գործածէ։ Դասախօսութիւնը այդ գործիքը կը կատարէ առանց յոգնութիւն պատճառելու իրեն։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՄԻԱՑՈՒՄ

ԱՐԺԵՔՈՒԼԹԵՐՈՒ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄ

Օսմ. փոխոխնալ արժեթուղթերու փոխանակումը, միացեալ առժամեայ արժեթուղթերու հետ, տեղի պիտի ունենայ կիրակի ու տօն օրերէ եւ ուրբաթէ զատ ամէն օր ժամ 10էն 3 (Լ. Ն.) Դալաթիայ մէջ Օսմ. Պանքային արժեթուղթերու ճիւղին մէջ, ուր ներկայացնողներուն տրամադրութեանը տակ պիտի ըլլան պրոտօքոլներ՝ փոխանակուելիք արժեթուղթերու թիւերուն արձանագրութեանը համար։ Նաեւ վիճակացոյցեր։ Պանքային պաշտօնեաները պիտի կատարեն պրոբտրոյին պատրաստութիւնը եւ այն, եթէ ներկայացողը կարող չըլլայ։ Պորտրոները եւ այն պէտք է ստորագրուին ներկայացուցիչի կողմէ, նշանակելով անուն, հասցէ ու ներկայացման թուականը։ Պորտրոները կրկին օրինակ պիտի պատրաստուին եւ ամենայն ճշդութեամբ։ Անընթեռնելի կամ ուրուած թիւեր պարունակող պորտրոները պիտի մերժուին։ Որովհետեւ ոչ-փոխանակելի դրամագլուխին մէկ ստորաբաժանումին համար կոտորակաւոր արժեթուղթ պիտի չտրուի, արժեթուղթին տէրը նոյն վիճակացոյցին վրայ պիտի նշանակէ թէ կ'ուզէ կ'ստորակին տեղ գրամ ստանալ, թէ դայն դրամով ամբողջացնել, առժամեայ արժեթուղթեր մը ստանալու համար։ Այդ կերպով վճարուած կամ ամբողջացած արժեթուղթի կոտորակներուն դիրքը պիտի սահմանուի՝ արժեթուղթերուն յանձնուած արը։ Վճարումը պիտի կատարուի՝ առժամեայ արժեթուղթերը յանձնելու պահուն։ Հին արժեթուղթերը երբ թուաւոր պորտրօներով եւ վիճակացոյցի ընտրանումներ, Պանքան անուանական ընկալագիր մը պիտի տայ՝ զոր ներկայացնողը պարտաւոր է օրինաւոր կերպով ստորագրելով վերադարձնել՝ ստանալու Միացեալ Պարտքի առժամեայ արժեթուղթերը, եւ եթէ հարկ ըլլայ, արժեթուղթերու կոտորակներուն փոխարժէքը։ Առժամեայ արժեթուղթերը կամ ամբողջ դրամը պիտի ներկայացնեն եւ կամ հինգ մասի բաժնուած պիտի ըլլան։ Ցառաջիկային առանց ծախքի պիտի փոխանակուին նոյն ձեւով վերջնական արժեթուղթերու հետ։ Ընկալագիրը ցոյց պիտի տայ այն պայմանաժամը, որու միջոցին Պանքան ճշդման գործողութիւնը պիտի կատարէ։ Այդ պայմանաժամը կարելի եղածին չափ կարճ պիտի ըլլայ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Իւլայի առաջին ասուիճան տրուեցաւ Կալացի օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Աղաբեան էֆ.ին։ Իւլայի երկրորդ ատիճան՝ Կայս. Պալատան վառելափայտի մթերանոցին փայտ եւ ածուխ մատակարարող Բաֆֆ Աղազատէ Հիւսէյին պէյի։ Միւթէֆալիզի ատիճան՝ Ճէնովայի օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Բաւսալ Խալրի էֆ.ի։

—Իզմիր գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Տիմիթրաքի գաւառակին նախնական դատարանին նախագահ Սաման Քէմալ էֆ. որուն յաջորդեց իրաւագիտական վարժարանին շրջանաւարտներէն Մէհմէտ Ֆէյրիտ էֆ.։ Սըզերդի գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Երզնկայի գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Սաման Նուրի էֆ. որուն յաջորդեց իրաւագիտական վարժարանին շրջանաւարտ Սաման Նիազի էֆ.։

ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐԸ.—Դատական նախարարութիւնը գրեց ոստիկանութեան նախարարութեան՝ զրկել ցուցակը այն բանտարկեալներուն որոնք իրենց պատժոյն երկու երրորդ մասը աւարտած ըլլալով, ազատ պիտի արձակուին վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա, առաջի օրը, Վերին վսփոր երթալով այցելութիւն տուաւ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ եւ Ռուսիոյ դեսպաններուն։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ նահանգաց ընդհանուր քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաշա տեղեկագիր մը մատոյց ձեռնտա պաշտօնարանին։ Ընդանակելով նոյն նահանգներուն մէջ դատական ու բարեկարգական գործերու մասին գործադրուած որոշումները, նոր անուանուած պաշտօնեաները եւ քննութեան ենթարկուած պաշտօնեաները։

—Կայս. Իրատէ մը, ինչպէս ծանուցուեցաւ, հրամայեց որ մինչեւ հիմա Բուսմէլիի նահանգաց մէջ գործադրուած որոշումներուն մէկ ամփոփ տեղեկագիրը մատուցուի յատս Կայս. Դատոյից։ Կայս. այդ հրամանը Մեծ-Եպարքոսին կողմէ հաղորդուեցաւ նոյն նահանգաց քննիչին եւ պատկանող պաշտօնարաններուն որոնք արդէն ձեռնարկեցին կայս. Իրատէին գործադրութեան։ Տրուելիք տեղեկագիրները Մեծ-Եպարքոսին միջոցաւ պիտի մատուցուին յատս Կայս. Դատոյից։

—Քէօրիլի մէջ ու շրջակաները զբաղեցնող Ցոյները ուշերէն մը պատրաստած են, որով երախտագիտութիւն կը յայտնեն՝ իրենց արժանացած բազմաթիւ շնորհներուն համար։ Այդ ուղերձը Ֆէնէրի Պատրիարքարանը զրկուած է Կայս. կառավարութեան մատուցելու համար։

—Բժշկական վարժարանին անցեալ տարուան շրջանաւարտներուն տասնվեց հարիւրապետներ որոնք տարիէ մը ի վեր կիլիկիայի ախտաբանական հիւանդանոցին մէջ գործնական փորձեր կը կատարեին, երէկ դիւրը Սէլանիկ ուղեւորեցան։ Դ. զորաբանակի վայրերուն եւ կենդրոնական հիւանդանոցներուն մէջ պաշտօնավարելու համար։ Տասերկու հարիւրապետներ ալ քանի մը օրէն ճամբայ պիտի ելլեն։

—Օրբիէն կը հեռագրեն թէ երկրագործական պանքային տեղւոյն մասուկէն երկու հազար ոսկի փոխ տրուած է գաւառակին կարօտ երկրագործներուն՝ սերմի յատուկ արմտիք եւ անասուն ու երկրագործական գործիքներ գնելու համար։ Բէօրիլի ու շրջակայ գիւղերու կարօտներուն ալ երեք հազար ոսկի փոխ պիտի տրուի։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ.— Մանաւորէն կը գրեն թէ, կ'ըսէ Մալիմաթ, շրջակայ գիւղերու պուլկար ժողովուրդը որոնք պուլկար աւազակներու խռովարարական թելադրութիւններէն խաբուելով փոխած էին, խումբ խումբ կը դիմեն կայս. կառավարութեան հովանիին տակ։ Այցեալ երկուաբթի պուլկար գիւղիներէն երեք հարիւր հոգի իրենց զէնքերը կայս. կառավարութեան յանձնելով անձնատուր եղեր են։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Բէշթաշէն հեռաձայնը կը գրեն, կ'ըսէ Իպգամ.—«Պուլկարիոյ Սոպրանիէին ընտրութեանց առիթիւ զանազան տեղեր գործածած վարագոյթիները ու խոչտանգութիւնները սոսկալի աղդեցութիւն ունեցան։ Թրնովոյի, Շումլայի, Եսկի-Զաղարայի եւ Ֆիլիպէի մէջ այն տեսակ վարագ ընդհարումներ կը պատահին որոնք նոյնկան կ'աղդեն քաղաքակիրթ աշխարհին։ Այդ պատճառով վիրաւորուածներուն թիւը հինգ հարիւրէ աւելի է։ Գարկեչտ ժողովուրդը չի կրնար ապրիլ ատոնց ձեռքէն։»

ԹՈՒՐԲԻՈՅ ԵՒ ՍԵՐԲԻՈՅ միջեւ վերանորոգուելիք առեւտրական դաշնադրութեան բանակցութիւնները պիտի սկսին, երբ նոր դեսպան Պ. Սիմիչ կ. Պոլիս ժամանէ։

Լէվանտի նախարար Ղալիպ փաշա հիւանդ ըլլալով, երէկ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ նախարարաց Խորհուրդին։

ՊԻԼԻՃԻՆԷՆ Կ. Պոլիս բերուեցան 13 հազար 194 կարը հանդերձեղէններ որոնք Երթայրու գաւառին մէջ հանդանակուած են Բուսմէլիի մէջ համախմբուած կայս. զինուորներու ձեռնուան պէտքերուն համար։

Պ. ՊԼՈՒ, Հանրային Պարտքի վարչութեան մէջ անգլիական ու հոլանդական արժէքներու ներկայացուցիչ, միանգամայն պէտիթքայի արժեթղթերուն ալ ներկայացուցիչ կարգուեցաւ։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպանատունը, յառաջիկայ երեքշաբթի, թարպիոյ ամարանոցին Բերա պիտի փոխադրուի։

ՊԱՌՈՆ ՏԸ ՆԷՕՖԻԼԻՋ. վարիչ Օսմ. Պանքային եւ նախագահ Ռէմիի վարչական Խորհուրդին, երէկ Բարիզ ուղեւորեցաւ Արեւելեան Ճեպընթացով։ Օսմ. Պանքային ու Ռէմիին մեծ պաշտօնեաները եւ ուրիշներ Սիրքէճիի կայարանը երթալով ողջերթ մատնեցին։

ԱՇԳՏԻՆի կոնսուլ Քեամիլ փաշա, ուրբաթ օրը, այցելութիւն տուեր է Իզմիրի ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Իսանովի։

ԿԱՅՍ. ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ.— Կայս. Իրատէ մը, կ'ըսէ Սեբէիք, հրամայեց հաստատել այն ու

—Ալիբի հրապարակը հաստատուն է։ Բերուեցան 760 պարկ՝ Սեվաստոբոլէն եւ 4120 ալ Օտեսայէն։

ՕՐԻՆԱԿԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. —Կայս. Իրատէ մը, պետական Խորհրդոյ եւ նախարարաց Խորհրդոյ որոշման վրայ, կը հրամայէ հետեւեալ նոր օրինական պայմանները հաստատել Պատժական Օրէնքին 200րդ եւ դատարանաց կազմակերպութեան օրէնքին 31րդ յօդուածներուն տեղ։

Պատժական օրէնքին 200 յօդուածին տեղ հաստատուած յօդուածը.—«Ամբաստանիչ մասնաւոր տեսանը որ պիտի կազմուի վերաքննիչ տեսանի ընդհանուր դատախազին թագրիրը կարդալու եւ անոր պահանջումին վրայ որոշում մը տալու համար, վերաքննիչ տեսանի առաջին նախագահին որոշմամբ բաղկացած պիտի ըլլայ նահանգային վերաքննիչ տեսնի Հուգուզգի ճիւղին երեք անդամներէն։ Ամբաստանիչ տեսանը պիտի գումարուի ի հարկին ընդհանուր դատախազին պահանջումովը, եւ կամ անդամներու ամէնէն տարիքոտին հրաւերովը, որ պիտի նախագահէ։ Այն նահանգին մէջ որ վերաքննիչ տեսանը մէկ ճիւղ մը միայն ունի, ամբաստանիչ մասնաւոր տեսանը պիտի կազմուի կեդրոնական նախնական դատարանի Հուգուզգի ճիւղին անդամներէն։ Դատարանին այն անդամները, որոնք ամբաստանիչ տեսնի ալ կ՚անդամակցին, իրենց ամբաստանած անձին դատավարութեան տեսնն կարծիք չպիտի յայտնեն, եւ եթէ յայտնեն, դատարանին վճիռը չեղեալ պիտի նկատուի։»

Դատարաններու կազմութեան 31րդ յօդուածին տեղ դրուած.—«Վերաքննիչ տեսանը ի պահանջել հարկին երկու ճիւղերու պիտի բաժնուի, Հուգուզգի եւ պատժական։ Հուգուզգի ճիւղը պիտի վարէ Հուգուզգի վերաբերեալ դատերը եւ Պատժական Օրէնքին 200րդ. փոփոխեալ յօդուածին մէջ նշանակուածին համաձայն, ամբաստանիչ տեսանի պաշտօնը պիտի կատարէ. իսկ պատժական տեսանը պատժական դատերը պիտի վարէ։ Այն նահանգները ուր վերաքննիչ տեսանը մէկ ճիւղ միայն ունի, ամբաստանիչ տեսանին պաշտօնը պիտի կատարէ նահանգին կեդրոնական նախնական տեսանը։»

ԱՐՄԱՒԻՐՈՒՆԿԻ զինագործարանին մէջ չինուած երկու խոշոր եւ արագահարուած թնդանօթներ քանի մը օրէն Տարանէլ պիտի ղրկուին՝ հոն փորձուելու համար։

ՊԼՈՒՐԻԻ կուսակալութիւնը անպայման կերպով դադրման դատապարտեր է Պէրոյ լրագրը՝ կանոնի հակառակ հրատարակութիւններ ըրած ըլլալուն համար։

ՇՈՒԵՆԱՒԻ ՀՐԴԵՀ.— Երէկ առաւօտ 3½ին օսմ. դրօշ կրող Զամը չոգենաւին մէջ հրդեհ ծագեցաւ, որ Ցէնէրի մէջ կուրսի Ընկերութեան գործարանին առջեւ խարսնած էր։ Այդ չոգենաւին տէրն է Էրէյլիցի Խալիլ պէյ եւ նաւապետը՝ Եէրասիմոս։ Հրդեհը սկսաւ չոգենաւին գլխաւոր կողմէն։ Պարանները եւ ուրիշ առարկաներ պահելու տեղը գործածուողները ծակ մը կը բանային, երբ առաստաղէն կախուած կանթեղը գետին ինկաւ եւ ձէթը ամէն կողմ տարածուելով բռնկեցաւ։ Գործաւորները յանկարծակի եկան եւ իրենց գտնուած տեղէն դուրս նետուեցան, փոխանակ կրակը մարելու ալիսաուելու։ Պարանները բռնկելով սկսան այրիլ։ Զորս կողմէ օգնութեան փութալով յաջողեցան մարել կրակը։ Եղած վնասը հարիւր լիսուն ոսկի կը հաշուուի։

ԵՆՆԻ ՃԱՄԻՒ ԽՈՐՏԻԿ ՎԱՃԱՌՈՂՆԵՐԸ.—Առջի օրը Դալաթիոյ քարտէզ չոգենաւէ մը օտիար հանուած տասն հինգ հատը մեռած ըլլալով մէկ կողմ թողուեցան։ Նոյն տեղերը թափառող Թափէ, Օսման ու Սալիմ անուն դատարկապորտները յաջողեցան մեռած ոչխարներէն մէկը չորթել։ ամմիջապէս կամարջին տակը տարին, մարթը հանեցին եւ դիակը, երեսուն օխա, Պոլսոյ Ենի Ճամիի կողմը տանելով խորտիկ վաճառող պարսիկ ձէնիլի ու Վանեցի Մուսթաֆայի ծախեցին 17ուկէա զրուշ, իսկ դմակը՝ հարիւր փարայի։ Ոստիկանութիւնը իմանալով, իսկոյն դրաւեց ոչխարին դիակը, վրան քարիւղ լեցուց ու ծովը նետեց։ Իգական տեսիլ ձեռնհաս պաշտօնարանին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ յանախ քննելու Ենի Ճամիի բակին մէջ ծախուած խորտիկները, որոնց ինչ մնթերէ պատրաստուած ըլլալը կը հաստատէ վերոգրեալ պարագան։

ՏՅՈՒՐ ՎԱԽՃԱՆ.—Կառապան Թաթար Մէհմէտ, դատարկապորտ, անցեալները գինեմոլութեան հետեւանքով հիւանդացած եւ աղքատներու հիւանդանոցին մէջ դարմանուած էր։ Առջի օրը հիւանդանոցէն ելլելով, Թաթար Մէհմէտ ուզեց իր ապաքինումը տօնել. ուստի Պալըզ Բազարի մէջ գինետուն մը գնաց, հոն բաւական խմեց եւ գիւղերը Եէնի Ճամիի հրապարակը պարապ կողմի մը մէջ մանելով քնացաւ, սակայն ալ ետ չարթնցաւ, վասն զի օղիին աղդեցութենէն մեռած էր։

ԱՆԱՏՈԼԻԻ երկաթուղիին Ընկերութեան 41րդ յաթեան հաստոցը հետեւեալն է իւրաքանչիւր քիլոմէթրի համար։—Հայտար Փաշա–Էնկիւրիի գիծ (578 քիլոմէթր) 15,053 ֆր. նախորդ տարիէն 3,757 պակաս եւ միւս չաթներէն ալ 3,832։ Էսկիշէհէր Գոնեայի գիծ (445 քիլոմէթր) 6,056 ֆր. նախորդ տարիէն 5,713 պակաս եւ միւս չաթներէն ալ 1,559։

Տիկին Տէլպէօֆ, Պարոն Տէլպէօֆ, անօրէն Սթամպուլ լրագրի եւ Կրէքօ. Ֆըրանսէ Լիսէին ու Օրիորդ Ժիւլիէթ Ռէյմոնտ ցաւօք կը ծանուցանեն իրենց դառնադէտ կորուսանը յանձին իրենց զաւկին ու եղբօր

ՌՈՊԷՐ ԷՏՈՒԱՐԻ

որ երէկ կնքեց իր մահկանացուն, չորեքշաբթի 28 հոկտ. 1903, ժամը 12ին, կէս օրէն յետոյ։ Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր, հինգշաբթի, ժամը 4ին, կէս օրէն յետոյ։ Յուղարկաւորները պիտի հաւաքուին, Բանկալթիի մեծ փողոցը, թիւ 3 տունը։

Կ. Պոլիս 29 հոկտ.

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ Ս. Էջմիածնէն հեռագիր մը հասաւ Պարիզ-քարան, որով տեղեկացուած կը տրուի թէ վերջին անգամ ղրկուած գրութիւնները եւ պատգէնները հասած են եւ թէ պէտք է սպասել հոկտեմբեր 4 եւ 13 թուականներուն, որոնցմէ հարկ եղած տեղեկութիւնը պիտի ստացուի՝ Տ. Արիստակէս եպսկ. Սեդրակեանի Սամարա երթեւեկարձի պարագաներուն եւ արդեանցը վրայ։

—Վարագայ Խաչի տօնին օրը Ս. Հայրապետի օծման 10րդ տարեդարձը ըլլալով, Միաբանութիւնը եւ այս միջոցին Ս. Էջմիածին գտնուող թեմական առաջնորդներ նոյն օրը Ն. Ս. Օծութեան ներկայանալով աջը համբուրեր եւ շնորհաւորութիւն յայտներ են։ Ս. Հայրապետը մէկ քանի խօսքով ամէնքն ալ օրհներ է։

—Արեւելքի երկկուան թիւով ծանուցինք Խառն Ժողովին գլխաւոր որոշումները՝ ի մասին Ռուսահայոց, Իգմիրի եւ Պաղտատի հոգեւոր հովուութեանց։ Աւանդիկ Ժողովին ամբողջական որոշումները գաւառային Վիճակներու մասին.

Ժողովոյ որոշման համաձայն՝ Ս. Նախագահը առաջնորդական Վիճակներու բաշխման հանմար զանազան թափուր Վիճակներուն Պատր. Փոխանորդներ եւ փոխ-առաջնորդներ նշանակելու համար Կրօն. Ժողովոյ հետ համաձայնուելով, հետեւեալ Վիճակներուն համար մէկ քանի եկեղեցականներ նշանակած ըլլալով հաղորդեց Ժողովին, որ իր հաւանութիւնը տուաւ։ Ըստ այսմ, Պաղտատի եւ յարակից Վիճակներու համար առաջն. փոխանորդ նշանակուեցաւ Տ. Մանասէհեան եպսկ. Սանասարեան, Դանիլի համար Պատր. փոխանորդ նշանակուեցաւ Տ. Վարդան Վ. Շահլամեան, Դասիէմանի Պատր. փոխանորդութեան Տ. Գրիգորիս Վ. Պալագեան, իսկ Բէլի համար՝ Տ. Սրեանդ Վ. եւ Բալուի համար Տ. Կոբիւն Վ. փոխ-առաջնորդ անուանուեցան։—Ժողովը որոշեց Երզնկայի Առաջնորդ Տ. Դանիել Վ. Յակոբեանը Իզմիր ղրկել՝ տեղւոյն Ժողովները կազմակերպելու եւ առաջն. ընտրութիւն կատարելու համար։—Ուշադրութեան առնուեցաւ Ռուսայի Առաջնորդ եւ Ռուսահայոց հոգեւոր հովիւ Արշարունի Տ. Յովհ. եպսկ.ի մէկ գիրը, եւ տեսնելով որ Ն. Սրբազնութեան նրկատմամբ ինչ ինչ դժուարութիւններ կան, անոր տեղ Ռուսահայոց հովուութեան պաշտօնին կոչեց Թոմսոթոյի Առաջնորդ Տ. Ներսէս եպսկ. Ալանեանը։

—Ս. Պատրիարքը երէկ Խառն Ժողովին հաղորդեց պատճէնը Նախիջեւանցի Պ. Յովհաննէս Աճէմեանի կոչակին, որ՝ ինչպէս արդէն ծանուցինք՝ 100—120,000 ռուպլիի մօտ իր անձնական հարստութիւնը կը թողու Ազգ. Պատրիարքարանի արամադրութեան ներքեւ, եկամուտը դէպ-ոցներու գործածուելու համար։

—Պիլէճիկի Հայոց դպրոցին կառուցումը արագնաղ կայս. Իրատէն ընդունուած է։

—Հայ Հռոմէականաց կ.-Պատրիարքը Մայրագոյնութեան ատենն տուեր է Վիէննական Մխիթարեանց Բանկալթիի վանատան մեծաւոր Հ. Գրիգորիս Վրդ. Գալէմքեարեանի։

—Եթ–Մէյտանիի նախակրթարանի չէնքը հետզհետէ խարխուլ վիճակ մը ստացած ըլլալով, սակէ առաջ նորոգութեան պէտք տեսնուած եւ խնդրուած էր հանգանակութեամբ մը հոգալ այդ պէտքը։ Տնտես. Խորհրդոյ առաջարկութեամբ՝ պատչաճ դատուեր է հարկ եղած հանգանակութիւնը կատարել եւ Տնտես. Խորհրդոյ հսկողութեան ներքեւ նորոգութեան պէտքը լրացնել։

—Թէլեան Բարթող էֆ. երեքշաբթի օրը Պերոյէ հասած ըլլալով, այսօր Եաֆա պիտի կրնայ գտնուիլ։

—Գասթէմունիի Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն երկուքը Պոլիս եկած եւ երկուքը հրաժարած ըլլալով, եկեղեցւոյ գործերը անխնամ վիճակի ենթարկուած են. ուստի խնդրուած է Պարիզ-քարանէն որպէս զի նոր Թաղ. Խորհուրդի մը ընտրութեան համար հրանդ ղրկուի։

—Խոսգիւղի Գալֆեան Որբանոցի Խնամակալութիւնը չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Արամ էֆ, Ցնորգլեան երկու ոսկի նուիրած է Որբանոցին, Օր. Արիսէ Արսէնեանի ընդ. Նշան էֆ. կաարեանի ամուսնութեան առթիւ։

ՊԱՐՏԻԶԱԿԻ մեր ընթերցողներուն կը ծանուցանենք թէ Արեւելքի գործակալութիւնը սահմանած է, Պարտիզակի մէջ, Օնիկ էֆ. Տէր–Ներսէսեան, որուն հետ պէտք է կարգադրել բաժանորդագրական ամէն հարցեր եւ անոր յանձնարարել նոր բաժանորդագրութիւնները։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼԻ)

ԲԱՐԻԶ, 28 հոկտ.—Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամստորֆի կոմսը այս առտու հոս հասաւ։ Կայարանին մէջ ընդունուեցաւ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասսի եւ ռուս դեսպան Ուրուսով իշխանին կողմէ։ Ժողովրդական սուսուր բազմութիւն մը որ կայարանին շուրջը հաւաքուած էր, «կեցցէ՛ Ռուսիա» գոչեց։

ԲԷՇԹԱ.—Ինը հոգինոց յանձնամարմինը, այսօր, ազատական կուսակցութեան գումարումին ներկայացուց այն յիշատակագիրը որուն պատասխանութիւնը իրեն յանձնուած էր, եւ որ կը վերաբերի զինուորական ծրագրին։ Այդ ծրագիրը կը պարունակէ զանազան որոշումներ ի մէջ այլոց պահանջելով բանակին նշանները փոխել երկուութեան ոգիով, հանգարտական լեզուն ներմուծել բանակին եւ զինուորական դատավարութեան մէջ, հանդարտական զօրագունդերու մէջ հանգարտցի սպաներ գործածել, սպաները դասատարակել հանդարտերէնով եւ այլն։ Յիշատակագիրը կ՚եզրակացնէ թէ բանակին մէջ հանդարտերէնի ներմուծումը գերադոյն իրաւունք մըն է։ Ազատական կուսակցութիւնը ծրագրին մէջ չընդունիր հրամաններու համար մէկ լեզուի եւ ընդհանուր գործառնութեանց համար տարբեր լեզուի խնդիրը։

—Պ. Թիցա որ պաշտօն ունի կազմել նոր նախարարութիւնը, փոփոխութիւններ առաջարկեց նոյն ծրագրին մէջ՝ ըստ պահանջի դասատարակութեան խնդրին համար։ Նաեւ վերցնել այն որոշումը որով հանգարտցի ուսուցիչներ կը պահանջուի զինուորական վարժարաններու համար. իսկ տարբ տեղ առաջարկել որ սպայի վկայական ստացող մը պարտաւոր ըլլայ հանդարտերէն գիտնալու։ Պ. Թիցա, հրամանները տրուելիք լեզուին նրկատմամբ, ուզեցի կը շեշտէ գերագոյն իրաւունքները։ Յետոյ Երեսփ. Ժողովին առեւտրա Աբոնեի կոմսը պարզեց իր տեսակէտը որ չատ կը տարբերի նախորդ տեղեկագիրներու պարունակութենէն։ Վիճաբանութեանց չարունակութիւնը վաղուան յետաձգուեցաւ։

ԲԱՐԻԶ.—Լամստորֆի կոմսը, իրիկուան, Պ. Լուպէի յանձնեց Նիքոլա կայսեր մէկ նամակը։ Լամստորֆի կոմսը մինչեւ չաթաթ օրը Բարիզ պիտի մնայ, մէկ քանի անգամ պիտի խորհրդակցի Պ. Տէլքասէի հետ, որոնց մէջ հինգշաբթի օրը պիտի կատարուի Վերսայլի դղեակին մէջ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 28 հոկտ.—Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամստորֆի կոմսը, այսօր, երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ Պ. Տէլքասէի հետ։ Յետոյ այցելութիւն տուաւ Պ. Լուպէի, որուն յանձնեց Նիքոլա կայսեր ինքնագիր մէկ նամակը։

ԲԷՇԹԱ.—Էթիէն Թիցա կոմսը, Վիէնայէ հոս վերադարձին, տեսակցեցաւ ազատական կուսակցութենէն քանի մը բարեկամներու հետ, որոնց ներկայացուց իր ծրագիրը։ Նոր նախարարութիւնը կազմուածի պէս կրնայ նկատուիլ։ Հաւանօրէն չաթաթ օրը ներկայանայ Երեսփ. Ժողովին։ Եթէ ընդդիմադիրները չարունակեն իրենց ընթացքը, Երեսփ. Ժողովին յուծումը անհրաժեշտ պիտի ըլլայ։

ՊԼՐԼԻՆ.—Վիլհէլմ կայսրը որոշեց յիշատակարան մը կանգնել Քրուբի համար։

ՀՌՈՄ.—Պ. Ձիոլիթի տակաւին չտարաց իր ձեռնարկները՝ նոր նախարարութեան կազմութեանը մասին։ Արտաքին գործոց նախարարին ընտրութիւնը պատճառ կ՚ըլլայ այդ յետաձգումին։

ԼԻՎԷՐԻՈՒԼ.—Նիւ-Եորքի մէջ ցօրեան գինը բարձր է։ Լիվերբուլի մէջ փափուեցաւ 6)4)75։

ՊԼՐԼԻՆ.—Արտաքին գործոց նախարարութիւնը ապահովիչ լուրեր առաւ Ծայրագոյն Արեւելքի մասին։ Պէրլինի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ այն համոզումը կայ թէ պատերազմ չպիտի ծագի Ռուսիոյ եւ Ճապանի միջեւ։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԳ.—Երկաթուղիի արգելք մը պատահեցաւ Քիւվի գիծին վրայ։ 57 վիրաւոր կայ։

ՀՌՈՄ, 25 հոկտ.—Պ. Ձիոլիթի, երէկ, տեսակցեցաւ իր բարեկամներէն մէկ քանիին հետ։ Այսօր պիտի խորհրդակցի Պ. Պ. Սաքքիի ու Մարքորայի հետ որոնց հեռագրեց Հռոմ դալու համար։ Այդ երկուքը արմատական կուսակցութեան պետերն են։ Այդ տեսակցութենէն կախում պիտի ունենայ ծայրագոյն ձախակողմի հետ համաձայնութիւնը կամ ոչ։ Եթէ զինուորական ծախքերուն վրայ համաձայնութիւնը կարելի ըլլայ, Պ. Ձիոլիթի նոր նախարարութիւնը պիտի կազմէ ներկայ մեծամասնութեան հիման վրայ, նոր դէպքերուն մէջ մացնելով ծայրագոյն ձախակողմէն երեք հոգի՝ երկու արմատական ու մէկ ընկերվարական։ Կ՚ըսուի թէ Պ. Ձիոլիթի աշակցութիւնը պիտի խնդրէ Պ. Թուրաթիի որ ընկերվարական կուսակցութեան ամէնէն կարեւոր պետերէն մէկն է։ Պ. Թուրաթիի բարեկամները կ՚ըսեն թէ Պ. Ձիոլիթը եթէ անոր դիմէ, պիտի մերժէ եղած առաջարկութիւնը անձնական պատճառներով, սակայն պիտի խոստանայ թէ իր խումբը պիտի աշակցի նոր դասիլիին։ Պ. Թուրաթի չի հակառակիր ընկերվարական մը նոր նախարարութեան մէջ գրաւնուելուն, բայց իր կարծիքով ընտրելին պէտք չէ որ ինքը ըլլայ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը ծանուցեր է Բերլերսպուրգի մէջ թէ Մանչուրիայէն հեռանալու մասին Ռուսիոյ ըրած յապաղումները հոգ չեն պատճառեր Ամերիկացիներուն։ Վիհտմոսպի կը կարծէ թէ ճարտն յառաջիկայ գարնան պիտի աւարտէ պատերազմի իր պատրաստութիւնները։

—Լոնտոնի ճարտնական դեսպանը ամէն ջանք կ՚ընէ խաղաղութիւնը պահպանելու համար։ Կը յայտարարէ թէ Թոքիոյի բանակցութիւնները խզուած չեն, այլ երկու կողմի հաւանութեամբ ընդհատուած են։

—Ռուսերը «Համբուրկ–Ամերիքա Լինիէ» չոգենաւային Ընկերութեան հետ բանակցած են՝ չոգենաւային մնայուն երթեւեկութիւն մը հաստատելու Տալնիի (Բորթ–Արթուր) եւ Շանկայի միջեւ։ Զեմուլպոյի ճամբով։ Միանգամայն կը բանայորին որ անգլերէնական մէկ կամ երկու Ընկերութիւններ մինչեւ Տալնի չոգենաւային երթեւեկութիւններ կատարեն։ Քանի մը լրագիրներ ստէպ կը հեռաւորեն թէ Ռուսիա պատերազմի պատրաստութիւններ կը տեսնէ Ճարոնի դէմ, բայց այդ ենթադրութիւնը սխալ է, վասն զի այդ բանակցութիւնները երկար առնէ ի վեր կը կատարուին։

ՄԱՏՐԻՏ.—Պ. Սիլվէլա ճառ մը խօսեցաւ Երեսփ. Ժողովին մէջ, բացատրելու համար նախարարական վերջին տագնապին պատճառները։ Դասիլիին անդամներուն միջեւ անհամաձայնութիւնն ծագեր է՝ երկրին պաշտպանութիւնը հոմար ձեռք առնուելիք կարգ մը միջոցներու մասին։ Պ. Սիլվէլա յայտարարեց թէ կը հաւանի պաշտպանական կուսակցութեան ըրածներուն։ Յարեց որ երկիրը կը պահանջէ զարգացումը հանրագուտ չինութեանց, վաճառականութեան, ճարտարարուեստի եւ բանակին ու նաւատորմին։ Պ. Սիլվէլա ըսաւ թէ կարելի չեղաւ այդ խնդիրները չուտով լուծել, որոշեց հրաժարիլ եւ թէ կը ցաւի որ աւելի շուտ չէր ըրած այդ յայտարարութիւնները Երեսփ. Ժողովին մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Հնդկաստանի նոր նախարար Պ. Պրոտրիք այսօր ճառ մը խօսեցաւ Կիլտֆորտի մէջ։ Պ. Պրոտրիք, Անգլիոյ առեւտրական քաղաքականութեան ակնարկելով ըսաւ թէ ժամանակին, երբ արտաքին գործոց պաշտօնարանը կը գտնուէր, համոզում դոյացուցած էր որ այդ քաղաքականութիւնը Անգլիոյ ձեռքերը կը կապէր միւս ազգերուն հանդէպ։ Պ. Պրոտրիք յարեց թէ Պ. Պալֆուրի ընդունած քաղաքականութեան նպատակն է թողչալ որ Անգլիոյ մէջ չինուած առարկաները արտաքին մրցումին ենթարկուին ամէնէն ազնիւ պայմաններով։ Ասենաբանը ըսաւ թէ պատրաստ է այժմ տալ այն տեսակ ասողբաժեշտ մաքի մը որուն ենթարկուին՝ անգլիական արտադրութեանց արդար տրամադրութիւններ մերժող երկիրներու ապրանքները։ Պ. Պալֆուրի քաղաքականութեան նպատակն է պաշտպանել բրիտանական գաղթավայրերը։ Նաեւ Անգլիոյ կնքելիք առեւտրական դաշնադրութիւնները պէտք է պարունակեն այդ գաղթավայրերը։

ԱՏԷՆ.—Իտալական Լոմպարտիա յաճախորդին մակոյկները երբ Իլլիկի ջուրերը կը գտնուէին, Սօմալիլէնդի եղերքին անոնց վրայ հրացան պարպեցին Մատմիլայի խումբերը։ Մակոյկներուն մէջ գտնուող երկու բնիկներ սպաննուեցան։ Լոմպարտիա ռմբակոծեց այդ խումբերը որոնք դէպ ի ներսերը քաշուեցան։

ԼՈՆՏՈՆ.— Մատրիտի անգլիական դեսպան Սըր Հէնրի Մորթիմէր Տիւրան Ուլինկթընի դեսպան կարգուեցաւ՝ Սըր Մ. Հէրպերթի տեղ։

—Անգլիոյ Ալբերտարա թագուհին Տանիմարքայէն Լոնտոն վերադարձաւ։ Կայարանին մէջ կը սպասէր Լուսարտ թագաւորը։ Նոցին Վեհափառութիւնները կառքով գացին Պըքինկէմի պալատը։

ՂԱԼԱՔԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 15 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	15
Ամէնէն բարձր գին	»	25	16
Ամէնէն վար գին	»	25	15
Բուսէլի երկաթուղի զոց.	ֆր.	134	78
Ամէնէն բարձր գին	»	133	75
Ամէնէն վար գին	»	133	50

ԲԱՑՈՒՄ 16 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Գ.	24	15 ½
Բուսէլի Երկաթուղի	ֆր.	134	—
Շիրքէթի Խայրիէ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէյժի		7	—
Օսմ. Գանձա		—	—
Ցունանիան պանքա		427	50
Տէլբօզ		257	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	35
Բրանսէլ բաժնեթուղթ		5	97
» ժուխանս		1	43
» պարտատոմսեր		490	—
Քարտի Գ. Պոլսոյ		505	50
Թրանսվալ		103	—
Գրէտի Ֆոնսիէ Եժիպտիէն		265	50
Սավոյիսմ		74	—
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	85
» պարտատոմսեր	»	511	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ընդ.	—	—
» » » չէք	»	108	32 ½
Բարիզ » »	ֆր.	22	10
» » » չէք	»	—	—
Գերլին անտոկոս չէք	մարք	18	76
Վիէննա չէք	ֆիորր.	22	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Ֆրանսնոց	Ընդ.	36	37
Անգլիական ոսկի	»	109	26
Շօր եմբէրիսլ	»	39	30
Քրիմիս	»	51	07
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	36
Մէճիտիէ	»	—	—
Ռուսի Ռուբլիսով	Օ. Ո.	6	66

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 27 Հոկտեմբեր

Անգլիական 2½ Նսուլսէ	88	37
Օսմանեան Դանձ սէռի Բ.	60	75
» » » Գ. բաց.	22	63
» » » Դ. զոց.	22	63
Օսմանեան Պանքա	12	37
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	50
» Մոնոբոլ	44	—
Գուկլորական 1888	92	—
Եժիպտիէն Եունիֆիէ	107	—
Յօսմինեան	105	—
Թրանսվալ	4	—
Այտին երկաթուղի	14	25
Գոխանակագիր	25	330

ԲԱՐԻԶ, 27 Հոկտեմբեր

Ֆրանս. Դանձ 3 %		97	17
Միացեալ պարտատոմսեր		88	30
Օսմ. Քոնս. սէռի Դ.	բաց. Ընդ.	23	20
	զոց. »	35	22
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	27	17
Օսմ. Գայս. Գամրա	ֆր.	585	—
Օսմանիէ	»	—	—
Բաւէրի Երկաթուղի	»	116	75
Օսմ. Մարքանտան	»	535	—
» Ռէյժի	»	391	—
Ժրթօսրիէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Քրէտիտ Լիոնէ	»	1103	—
Իտալական Դանձ	»	103	69
Սպանիական արտաքին	»	90	70
Թրանսվալ	»	102	50
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	140
Դրամագրոյ	»	—	—

ՎԻԵՆՆԱ, 27 Հոկտեմբեր

Քոնսոլ. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	30
Բուսէլի երկաթուղի	»	138	—
Օսմ. Ռէյժի	»	—	—

ԳԵՐԼԻՆ, 27 Հոկտեմբեր

Ռուպլի	ֆր.	—	—
Բուսէլի երկաթուղի	»	141	50
Անատ. երկթ. պարտատոմսեր	»	102	40
Քոնս. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	225

ՊՐԻՍԷԼ, 27 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնս. սէռի Դ.		33	85
Բուսէլի երկաթուղի		134	50

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

1903 սեպտ. 1(14)ին Օսմ. Կայս. կառավարութեան եւ Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդին միջեւ գոյացած համաձայնութեան վրայ, որ վաւերացած է 1321 Ճէմազիլ Ախիր 18 (28 Օգոստ. 10 սեպտ. 1903) Թուականի Կայս. Իրատէով, եւ ի գործադրութիւն 1299 Մուհարէմ 28ի (8)20 դեկտ. 1881) Կայս. հրովարտակի յանձնուածին Ժ. յօդուածին։ Բանէլիի երկաթուղեաց արժէթուղթերու տէրերը կը հրաւիրուին նոյն թուղթերու թիւ 12էն 45 կարօններու (մէջը ընկալով այդ երկու թիւերն ալ) թերթը՝ որ նոյն արժէթուղթին կցուած է, յանձնել Հանր. Պարտքի Վարչութեան, որ պիտի պահէ այդ կարօնի թերթերը մինչեւ բոլոր արժէթուղթերու ամբողջական վճարումը։ Երկաթուղեաց արժէթուղթերը նոյ. 10էն մինչեւ 1904 մայիս 10 (Ն. Տ.) պիտի յանձնուին հետեւեալ հաստատութիւններուն ստուգուելու, քուրսիները կարուելու եւ այդ գործողութիւններու կատարումը հաստատող դրոշմը փակցուելու համար։

Կ. Պոլսոյ մէջ՝ Օսմ. Կայս. Պանքային։

Ամսթերտամի մէջ՝ Ամսթերտամի պանքային եւ Պանք տը Բառի է տէ Բէլի Պաին։

Պրիւսէլի մէջ՝ Պրիւսէլի պանքային եւ Պանք տը Բառի է տէ Բէլի Պաին։

Անվերսի մէջ՝ Անվերսի Կեդրոնական պանքային։

Պերլինի մէջ՝ Տոյչէ Պանքին եւ Ս. Պլայխրէօտերի։

Ֆրանքֆորտի մէջ (Մայնի վրայ)՝ Պէթման եղբայրներուն եւ Տոյչէ Պանքին։

Լոնտոնի մէջ՝ Օսմ. Կայս. Պանքային եւ Օսար արժեւէրերու Խորհուրդին (council of foreign hondholders).

Բարիզի մէջ՝ Օսմ. Կայս. Պանքային, Քոնդուսու Նասիոնալ ա՚նսքոնդրին, Բուէտ Լիոնէին, Պանք տը Բառի է տէ Բէլի Պաին, եւ Առեւտրի եւ Ճարտարագործութեան բարգաւաճման ընդհանուր ընկերակցութեան (Société générale pour le développement du commerce et de l'industrie), Բուէտ Լիոնէին, Պանք տը Բառի է տէ Բէլի Պաին, եւ Առեւտրի եւ Ճարտարագործութեան Ֆրանսական Պանքային։

Հռոմի մէջ՝ Իտալիոյ Պանքային եւ Իտալական Առեւտրական Պանքային։

Վիեննայի մէջ՝ Աւստրիոյ Առեւտրի եւ Ճարտարագործութեան վարկի կ. Ա. առանձնաշնորհեալ ընկերութեան, Աւստրիոյ կայսրական վարկի կ. Ա. առանձնաշնորհեալ ընդհ. ընկերութեան, եւ Անգլեւաւստրիական պանքային։

1904 մայիս 10էն սկսեալ քուրսին թերթը կարուելու, եւ դրոշմ փակցուելու գործողութիւնը Կ. Պոլսոյ մէջ միայն պիտի կատարուի առանց ծախքի։ եթէ ասկէ վերջը նոր աղդարարութիւն մը չըլլայ։ Վերը նշանակուած դրամատնոց կողմէ՝ իւրաքանչիւրին գտնուած երկրին մէջ չրջաբերութեան հանուած եւ նոյն երկրին դրոշմաթուղթերը կրող երկաթուղիի արժէթուղթերը միայն պիտի ընդունուին։ Թուղթերը յանձնողին ստացագիր մը պիտի տրուի որ ուրիշին չի փոխանցուիր, եւ որուն մէջ նշանակուած պիտի ըլլայ դրոշմուած արժէթուղթերու եւ առանձնաւորաբար թուականը։ Արժեւէրերուն կը ծանուցուի թէ թուղթերուն եւ առանձնաւորաբար դրոշմուած երկաթուղիի թուղթի համար երկու ֆրանք (2 ֆր.) նուէր մը պիտի տրուի իրենց։ Կը ծանուցուի նաեւ թէ վերոնշեալ հաստատութիւններուն մէջ այս գործողութեան համար պէտք եղած տպագրեալ թուղթերը պիտի կրնան հայթայթուիլ։

Կ. Պոլիս, 12)25 հոկտ. 1903

2—15

ԹԷՆԵՐԻՒՐԻՆԱՄԷ

Պիր միւտաէթտէնպէրու կիրիֆթար օլուղգամ տիր խասթալղը սէպէպիլէ իւսքէթ հազմտան զիհատէսիլէ մուղաբրպ իթքէն պու քէրրէ Թէքֆուր Տաղընտա մուգիմ Խայիկ Պալպալեան էֆէնտինի տիր ֆէնտինէտ օլան իգթիսարը ֆէվգելատէպնի բէլիւրան կէօրսիւմ մուսմարիլեկ Խայիկ էֆէնտի տիչէրիմի եէնիտէն եաբմըշ վէ ֆարդ օլընմադ տէրէճէտէ հալը թապիիպսէնէ իրճա իթմիշ տիր տիչլերիմին էսկի գուվվէթի իտատ իտիրմէսիլէ լեիլեհամտա իւսքէթ հազմտան տա գուրթուլտուսմ

ՄԱՍՔԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518,483·42 ֆրանկ

Ամենավագրագոյն ամէն կարելի գրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուրուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինաեէթ խանի դէմը։ Զոյվատա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

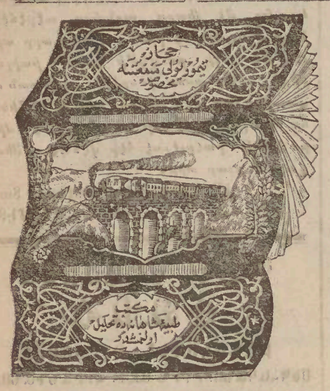

ՀԱՄԻՏԻԷ ՀԻԱԶԱՁ ԹԻՄՈՒՐ ԵՕԼԸ

ՄԷՆՇԱՔԸՆԼ ՄԱԽՍՈՒՍ ՍԻԿԱՐ ՔԵԱՂԸՏԸ

Գա Իրաստի Սենիյի հազրերը Բաշիտանի իմամ օլուանքը տրը։

Իշպու քեաղրտ Ծրանսանքն էն մէշ-հուր սիկարա քեաղրը ֆապրիգալարքնա «Ժօզէֆ Պարտուանքն իմալաթխանէ-սինտէ հաբրլմագտա վէ էղ էէր հիէթ մէմալիքը օսմանիէտէ սարֆ ու խթինլաք իսիլէն քեաղրալարա ֆիդ պուլընմագտա տրը։

Թէրքիպի չէրիթը սբէհիէի հաիլ օլաղը վէ բիրինճ վէ քէթէն իլէ պիր մըգտարտա մէվտատը թէանֆին մատուէ-լի հալի պուլընտրը պատֆիթանլի Մէք-թէպը Թոպպիէի Շանանէին 17 յուպաթ ունէ 319 թարիխլի թատիդանմէէրլէ խաթթ իտիմիզ ատիր։

Իշպու քեաղրտ իւլ նէվէ այրուպպ պիրինճի նէվ 150 հարրագտան իպարէթ օլարագ եիրմի բարայա, իքինճի նէվ 132 հարրագ օլարագ օն բարայա վէ իւլինճի նէվ 80 հարրագտան իպարէթ օլարագ պէշ բարայա սաթըլմագտա, պիրինճի նէվ գուլթուլարընտա ալիմըշտր, իքինճի նէվ-աէ տոգսանտար վէ իւլինճի նէվտէ եիւզ եիրմիչէր քեաղրտ պուլընմագտա տրը։

Գուլթուլարդն վէ քեաղրտարդն գա-բագալարը իւզէրինտէ Հիճազ թիմուր եօլը գօմիսիօնը ալիսքին մէօհրի պուլընմատ-տաղտրը։

Պուլթիւն պիր գուլթ ատրն ալանլարա պիրինճի նէվտէն 100տէ 15, իքինճի վէ իւլինճի նէվտէն 100տէ 10 թէնզիլաթ իճրա օլունը։

Մահալը իմալ վէ ֆիւրուխթը Սթանպօլտա Համիտիէ Ճատտէսինտէ Ռիւշիւք Իսմաիլ Բաշա խանընտա 7 նումէրօ տրը։

ՀԱՋԱՅՈՂՆԵՐՈՒՆ ԽՍՏԱՆԱՆ ՀԱԳՔԸ ԷՔՐԷՄ

Խայծդանի այս ջուրը ամէն կերպով գերազանց է Եւրոպայէ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ, եւ որոնց համար այնքան չինծու գովեստներ կը կարդացուին։ Հաքքը Էքրէմ խայծդանը օսմ. ու օտար բժիշկներու գնահատմանը եւ առողջապահական Խորհուրդին արտօնութեանը արժանացած է։ Անոր գործածութիւնը բնաւ ստամոքսի խանգարում առաջ չի բերեր, ինչպէս կ'ընեն խայծդանի միւս ջուրերը։ Խիստ օգտակար է հաղի, ցնդղտապի, կուրծքի հարբուխներու, ինքիւնցայի եւ թոքախտ առաջին շրջաններուն։ Կը գտնուի առաջնակարգ վաճառատուններու եւ դեղարաններու մէջ։ Գինն է հինգ դրուշ։ 11—80

ՄԱՆԿԱՆՑ ՍԻՐԵԼԻՆ

Եթէ երախայ մը նիհար է և չի զաւալիր նէ, ախորժակ չունի և կերածը կատարեալ չի մարսեր նէ, և անդամները — որոնք չեն մեծնակոր նէ — որ բնականապէս միւս աղեսները կ'աւելցնեն թող իրեն տուն։

SCOTT'S EMULSION.

Ամիսայ մանկանց համար ախորժելի կերակուր և դեղ մէն է, և երախայն զայն խմած ատեն վերջի ատոմիճանի ուրախութեան մէջ կ'ըլլայ։ Մայրը շուտմը կը տեսնէ թէ ինչպէս երախային բոլոր վիճակը անմիջապէս կը դարձին, որպէս թէ նոր արիւն և նոր կեանք բոլոր անկարգութիւնները ջնջելով մանկան ախտերը առողջութեան և զուարդութեան փոխադրեցին։ Երախայն միշտ պատրաստ է այս նոր (ուտելիք և) դեղ ախորժակով կրելուն։ Կրնայի զաւալել և ապրելի ձեռնակ ակուա-ները առանձգաւ և վիճակու կ'ընդունեն երեսն ելլել։ Ընդօրինակ բաղադրութիւնը երախայից առողջաբար դրութիւնուն և զաւալումի ցուցամ, մարսողութեան կ'օգնէ և մարմնոյ ընդհանուր զօրութիւն կը պատճառէ։

ԸՍՊՕՕԹԻ ԲԱՂԱԲԱՐՈՒԹԻՒՆ

բոլոր տղայոց Սիրելին է և զանոնք ուսումը փոխադարձ երեսոյթի և զբաղուար և կատարեալ առողջութեան պայմաններու կը փոխէ։ Ընդօրինակ բաղադրութիւն մրան այս նշանով վաճառարան փաթեթի մէջ ծալուած շիշերէն կը ծանչցուի։

Շիշերու վրայ սոսր ուշադրութիւն ընել պէտք է։

Բոլոր դեղագործները և դեղաշինարանները ունին։

20

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԼՈՆԴՈՆ

Ընկերութեան գոյքը 1900 դեկտեմբերին	ֆր. 191,934,570
Տարեկան հասոյթ ապահովագիրներէ եւ տոկոսներէ, 1900 դեկտ. 31ին	» 32,467,172
Վճարումներ՝ բանի վիճաբերներու, ապահովագրութեան պայմանագիրներու, վերադարձումներու, եւլն. Ընկերութեան հիմնարկութենէն՝ 1848էն ի վեր	» 426,499,043
1900ի տարեշրջանին մէջ Ընկերութիւնը 5556 ապահովագիր յանձնած է, որ կը ներկայացնեն	» 52,981,500

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝

ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ

Մէյտանճիք փողոց, Ալալէմի խան, Պոլիս, իսկ Ղալաթիոյ մէջ՝ Ալեքսիսի խան ։ Մէյմէնէթի խան, թիւ 8։

ԲԱԹԻՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. 1824ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ	ԿԱՐՏԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. 1821ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,500,000 անգլիական ոսկի	ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,000,000 անգլիական ոսկի

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴԴԻՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընդհանուր գործակալ ԷՏՈՒԱՐՏ ԷՆՏ ՍԸՆ, Այնալիմնի խան, Պոլիս 22—52

ԱԶԴՈՒ ՄԱՏԴԲՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մատդրողական մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք ուանց նեղուելու խմել, ամենակատ ազդեցութեամբ, թողէ ետնէն նման պատուհաններ, որոնց մեծագոյն մասը կեղծ է, եւ փութացէք գնել։

VILLACABRAS

ալիսարհանական մատդրողական, որ գնում կան ողիւրներէն Բարձրօրէն դրուեցեալ զուտ յատակ ջուր մը է և ան դիրքու կը խմուի։ Ապրիլ Թեր-անիկական։ ՎԻԼԼԱԿԱԲՐԱՆ՝ որոշ ուեղական ջուրերու նման ոչ մի թիք և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ, Առատն անթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱԿԱԲՐԱՆ՝ ասոր վարդեան ընդհանրապէս երկու ոչ-ամէն կէս առ կէս, բաւական է կատարելապէս մատդրուելու։ Ինդուլեն, գիլուսլաւ և սատքոյ խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստոտական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առաւ թէպի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքաբրան խմեն, ապահովեն անդուրեցէն և անոր հետեւանքներէն։

Կը գտնուի ամէն դեղագործներու մօտ։ 504

ՇՈՓԵՆՍԱՔԱՐՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԷՅԷՆ ԵՒ ՀԱՐԵՒԱՆ

Ն. ԲԱՂԴԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Նաւերը ուղղակի Բարսէյ 7 տարի։

Առաջին դասի 245 ֆրանկ. Բ. նաւերը 75 ֆրանկ։ Տեղեկութիւնները կամ ... Բարսէյ։

Կ. Պոլսոյ Բարսէյ Հանէ Բարսէ։

Վ. 515 Թ. ԻԼԳՈՒՆ

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻԱՅՈՑ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, ԲԵՂԵՐՍԲՈՒՐԳ

Ընկերութեան գործունէութիւնը պայմանագրով ապահովագրութիւններ կը կատարէ բոլոր հարցերի, ամէն տեսակ ապրանքներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ։ ապրանքներու փոխադրութեան ու տանելու սուտոյնչ խորհրդակցել և դէմ, ինչպէս նաեւ կենդանի գիրք, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,606,667 ֆր.
Եր լիազորութեան դրամագլուխ	127,000,000 »
Ապահովագրութիւններուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագրին ու տոկոս	54,000,000 »

Այն տեսակ տեղեկութեանը համար դիմել

Կոս Պոլսոյ մանանճիլդին, Ազարեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա, և Ղալաթիոյ գործակալութեան, Իսկի Կէմրիկ խան, Բարափին ժրայ։

Զմիւրնէ, Կ. Պոլսոյ մանանճիլդին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ 524

ԻՆՃԻՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԵՒ ԸՆԿ.

ՊՐԱՎԻՆ ՄԱՐԿԱ ՕՐԵԼԼ. ՕՐԻԳԻՆԱԼԻՆԻ ՕՐԵԼԼ. ★ ՄՈՆՈՊՈԼ ★

պատիւ ունին ծանուցանել իրենց յարգոյ յաճախորդաց թէ, վաճառան բազմազան տեսակներու վրայ այս տարի աւելցուցած են նաեւ առաջնակարգ լաստիկ կօրկներու Ճոր մթերք մը, վերը ցուցուած մարքայով, որ շատեակի ազնուութեան, տոկունութեան եւ ժամանութեան տեսակէտով անմրցելի է։

Կը ծախուի միմիայն մեծաքանակ, այսինքն անուկով։

Գաւառներէն՝ պայմաններու եւ գիներու մասին տեղեկութիւն ուզողները կրնան դիմել նամակով իրենց հասցէին

ԻՆՃԻՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ ԵՒ ԸՆԿ.

17—25 Կ. Պոլիս, Մարբուճիքլար, թիւ 4—6

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԼՈՒՍԻՆ ԿԱՐԳԻ ՀՈՍԱՆՔՆԵՐ

Ընդհանուր Հրչի և Գոյնի եւ Օճառի

Անուանք	Գնոյն	Անուանք	Գնոյն	Անուանք	Գնոյն	Անուանք	Գնոյն	Անուանք	Գնոյն
Ալպանս	1069	Գոմա	1497	Նեգրս	1011	Մարս	724	Ռոզարիս	186
Ալէրթ	3807	Գոմնս	2906	Գրասնս	1635	Մարէնսս	2273	Սաֆրա	1113
Անէլիս	1541	Դորոս	895	Հիրս	775	Մարկէլլս	3709	Միրս	1735
Արիտազ	2871	Տիտս	4811	Լիտանիս	1681	Մրգանս	3557	Միլիս	1193
Հասանս	1822	Ջօնիա	937	Լենտա	3720	Մրիս	1857	Մէրս	1209
Գոլտոնիս	1264	Յուրս	2383	Լորազոս	3600	Ջանկանէ	1735	Բասոս	1328
Գրամմ	1076	Ջրաբս	1713	Հուսկէր	595	Ռուրիս	2419	Թ. Ուրիս	1546
Գրիս	841	Ջինամս	504	Իսանս	2354	Ղէրս	1063	Ֆարիս	3827
Գրֆֆիս	4431	Իպրս	2364	Իտանս	5540	Օճիս	4100	Ֆրէյտս	1470
Դէյրս	1671	Ջլտոորտս	1826	Ջիլես	1030	Սնամարիս	4036	Ֆարրիս	487
Դայիրս	1337	Ջրազ	1841	Ռէնս	1063	Սրլանտս	1535	Ուրիս	2429
Դամմ	1244	Ֆիտս	954	Ռոբրինս	2307	Ռարէրս	1637	Վասրս	1914
Դազս	1094	Ֆինլանս	1828	Ռոմնս	1700	Ռոյս	510	Ֆոյս	1789
Զիրակս	2729	Ֆլամինգս	849	Լէս	1053	Ռիսիս	1829	Վոյնտրս	2396
Միսէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4562	Լէբանոն	2272	Ռիսարս	1863	Սնս	1850
Գիս	2697	Գամիլէս	3060	Լիվրպուլ	1643	Ռոյս	1613	Ջէրս	1200
Դոլորատս	4235	Գերանս	1249	Վորէնս	3191	Ռոմէս	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հրչէն հոս հասած են։

Սանթոս չոգենաւ, նաւապետ Հ. Ֆրէյթար։

Հարաբիս չոգենաւ, նաւապետ Գրօթթ։

Ընդհանուր վաճառքով Հրչէն հոս կը սպասուին։

Մորոնիս չոգենաւը, նաւապետ Գօրսկոյ։

Դիմել ի գործակատար Ե. ՀԻՒ ԷՆԻՊՕՕՏ

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒՇԱՊԻ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Յուլիս

Գ. 14/27 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին առաւ։ Տարտանել, Միտիլլի, Իզմիր, Գոս, Քարպաթոս-Եամ, Գէրսէ, Խանա, Բոր-Սոյիտ, Ադրբանդրիա ժամ. 4ին իրիկուն։

Դ. 16/29 Սուէտ ժամը 10ին առաւ։

Ե. 18/31 Մէրսէյս, Իզմիր, Բիրէ, Ադրբանդրիա ժամ. 10ին առաւ։

Ստամբուլ ժամը 2ին իրիկուն։

ՖԻՐԼԷ. ԼԼԷՅԼԱՆԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արուրիզ միջեւ բանող օրերը

Անուանք	Գնոյն	Անուանք	Գնոյն
Վիրգորիան	10500	Գլասկոյ	8500
Ամերիկան	10500	Լիսաբոնի	8500
Փէսորիան	10500	Արրէտ	8000
Լանքասթրիան	9000	Պէնիսիլ	7500
Ինդիանա	9000	Նորտան	6500
Հոլանտիա	8000	Պէլգիական	5500
Հորինան	8000	Անտուերպ	5500
Մասրնիան	8000	Գլասգոյ	5000
Գերմանիան	8000	Լէսթար	5000
Յայլերնիան	8700	Մրէնս	9000
Վաֆնանան	8700	Ֆրանս	8000
Ֆրանսիան	8700	Լիսաբոն	8
Նորվեգիան	8500		

Ապրանքի ամէն տեսակ բրդեղ ապրանքի ապրանքի փոխադրութիւն կամ նաւագիրներ մանաւանդ հանրային նաւերու համար։ Ամէն տեսակ ապրանքներ ... Ամէն տեսակ ... համար։

ԷՔՍԱՐ ԼԱՆՏՈՒՆԻ

800

ՖԻՆԼՈՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ

Որ ամիսը երկու անգամ կը բանին

Լիվրբուլի եւ Արուրիզի միջեւ

Անուանք	Գնոյն	Անուանք	Գնոյն
Վիրգինիա	18900	Միլանիա	8500
Մասաչուսէթ	18900	Բոհեմիա	6541
Լուսիտանիա	12950	Ջերմանիա	3229
Գամանիա	12950	Սալոնիկ	2945
Սուլթանիա	8846	Ֆրիգիա	2936
Ուսպորիա	8128	Սիրիա	2983
Լիսբոնիա	8120	Մասարիա	2558
Վէրմոնտ	7892	Ալէրիա	3191
Գրանտ	7869	Սէրբիանէ	16 1

Սիբերիա շոգենաւերը, նաւապետ Գիր ... Լիվրբուլէն հոս հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ

ՋՕԼԻ & ՍԻԿԷՐ

Joly et Seager

Գալատիոյ նաւ. թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա, Գարա ... 216

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի (178)

ՓՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՐ ՊՈՒՆԱՆՈՎ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԱՆՄԵՌՈՒԿՆԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋԸ

Ի

Սակայն առաջին անգամ բժիշկը հակառակած չէր որ կոմսուհին տեսնէ Մաքսիմը։ Նոյն իսկ գոհունակ դէմքով մը ծանուցած էր թէ կոմսուհին իրեն կը սպասէր, բայց Մաքսիմ լաւ կը տեսնէր իրեն ուղղուած յանձնարարութիւնները։

Տոքթ. Վիլլակոս խնդրած էր Մաքսիմէ այնպիսի խօսքեր չընել որոնք ապաքինող կնոջ չիդկրը գրգռէին, նաեւ խնդրած էր Ժորժէն, Պ. ու Բարոնէսի եւ օրիորդ Տորժէրի վրայ չխօսիլ։

Ակներեւ էր թէ բժիշկը պիտի հակառակէր այդ տեսակցութեան, բայց կոմսուհին թախանձանքներուն վրայ միայն ակամայ հաւանած էր։

Մաքսիմ նաեւ չէր մոռցած թէ տիկին Եալթա թախանձած էր իրեն բան մը չընել իրենց տեսակցութեան մասին։

Սակայն Գ. Վիլլակոս թէ՛ խորհրդականը եւ թէ անձնական բժիշկն էր կոմսուհիին։

Ակնհայտօրէն անհամաձայնութիւն մը կը տիրէր երկուքին մէջ կարգ մը կէտերու վրայ։

Ուրեմն այդ հունգարացի բժիշկը ինչ գործ ունէր Շարէյօնէն փողոցի այդ փոքր բնակարանին մէջ, ուր տաք չէր կոխած ընաւ։

Մաքսիմ խորհեցաւ թէ կոմսուհիին կողմէ զրկուած էր անիկա, հետեւաբար ետ կեցաւ զայն ճամբել տալու գաղտիարդեն։

Միայն միտքը դրաւ լաւ դիտել զայն խօսակցութեան ատեն եւ մտերմական խօսքեր չընել անոր հետ։

Տոքթ. Վիլլակոս ներս մտաւ ժպտագին եւ ոտոր ձեռքը սեղմեց սովորականէն աւելի մտերմական ձեւով։

—Սիրելի պարոն, քիչ մը դարմանք կը զգաք տուտուն կանուխ ձեր տունը տեսնելով դիս։

—Թէ զարմացած եւ թէ գոհ, պատասխանեց Պ. Տորժէր քաղաքաւորութեամբ։

—Այս տարբերպ ժամուն չպիտի ներգրաւնի ձեզ։ Եթէ երբեք լուրեր լսեցիք այնպիսի ամէն մը, որուն կը շահագրգռուիք ապաշնորհաբար։

—Տիկին Եալթա կոմսուհիին։ Ինչպէս է։

—Կ'ենթադրեմ որ լաւ է։ Այսօր չտեսայ դեռ։

—Երէկ բաւական անհանգիստ ըլլալուն՝ անկողնէն չէր ելած, շատ փոխուած դայայ զայն։

—Ըսել է ընդունուց ձեզ։

Մաքսիմ խածաւ շրթունքները։ Թիւ մը ուշ նշմարեց թէ հակառակ իր տուած իմաստուն որոշումներուն, անդադրաբար պատուիրեն մը գործած էր։

Ցաւոտի էր թէ տոքթ. Վիլլակոս տեղեկութիւն չունէր Մաքսիմի ու կոմսուհիին տեսակցութենէն։

—Այո՛, պատասխանեց Մաքսիմ. կոմսուհին այդ բարութիւնը ունեցաւ... Բայց դիտելով ձեր պատուէրը, կարճ կապեցի այցելութիւնս։

—Մ՛ն, չպիտի յանդիմանեմ զայն, յարեց բժիշկը ծիծաղելով։ Մնաց որ անօգուտ պիտի ըլլար ատիկա։ Իմ յանդիմանութիւններուս ականջ չպիտի կախէ ըսնաւ։ Շատ հաճոյ կը թուիք կոմսուհին, որ կը կարծէ թէ մտազբաղութեան ցերեւումը արագօրէն պիտի բուժէ դինքը քան թէ իմ բոլոր դեղերս։ Թողո՛ւնք որ վրատուութիւն ունիմ ձեր վրայ, եւ ապահով եմ թէ անոր հանդիսաը չպիտի վերդիվէջ չտա ոգեւորեալ խօսակցութիւններով։ Բայց իմ սիրելի յանախորդուհիս վրայ խօսելու եկած չեմ։

—Ուրեմն որո՞ւ վրայ, հարցուց Մաքսիմ այխուժով, որուն հետաքրքրութիւնը կը սկսէր արթննալ։

—Կնոջ մը վրայ՝ որ շատ չանգրդած է ձեզ, վեց շաբաթ կամ երկու ամիս առաջ։ Կը յիշէ՞ք այն թխագեղը՝ զոր իրիկուն մը ցոյց տուի ձեզի սէրբինկի մէջ։

—Անտարակոյս, պատասխանեց Մաքսիմ յուզմամբ։

—Դարձեալ կը յիշէ՞ք թէ այդ հանդիպումին յաջորդ օրը միասին ճաշեցինք Թարթոնի ճաշարանը, ուր ինձի պատմեցիք թէ ինչպէս այդ կինը ձեր քիմին խնդացած էր եւ թէ շատ կը հետաքրքրուիք անոր որ դասակարգի վերաբերելուն։

—Այո՛, շատ լաւ կը յիշեմ։ Բայց, տոքթէօր, ինչ ըսել կուզէք։

—Սէրբինկի մէջ անոր հանդիպելէդ իվեր բնաւ չտեսա՞ք զայն։

Այս անակնկալ հարցումը շատ վրդովեց Մաքսիմը, որ բնաւ չէր ուզեր տոքթ. Վիլլակոսի իմացնել տիկին Սերժանի հետ ունեցած մտերմութիւնը։

Հարկ էր անմիջապէս պատասխանել, ու Մաքսիմ ալ խուսափողական պատասխան մը տուաւ։

—Ասգամ մը Թատրոնի մէջ տեսայ։

—Հետը խօսեցա՞ք։

—Ոչ. պարոնի մը հետ օթեակի մը մէջ կը գտնուէր։

—Օտարազգի՞ մը հետ, այնպէս չէ։

—Այո՛, այդ երեւոյթը ունէր։

—Անիկա ըլլալու է, կը մրմնջէր տոքթ. Վիլլակոս, ինքներեն խօսելով։

Ու ակտաւ խորհիլ։

Մաքսիմ հետաքրքրեալ վրդոված այդ ազգական հարաբերութեան վրայ, չկրցաւ երկար ատեն լռել։

—Կը ճանչնա՞ք այդ կինը, հարցուց Մաքսիմ, մտատանջութեամբ դիտելով Պ. Վիլլակոսը։

—Բարեկամներս մէկը կը ճանչնայ զայն։ Ու այդ բարեկամը ինծի հետ կը գտնուէր, երբ նախընթաց օր անոր քովէն անցայ փողոցին մէջ։

—Ձեզի՞ ըսաւ թէ ո՞վ էր այդ կինը։

—Այո՛։ Ամբողջ պատմութիւն մըն է, եւ այնքան հետաքրքրաշարժ որ դիտմամբ հոս եկայ, ձեզի պատմելու համար։

—Խօսեցէք, տոքթէօր, չէք կրնար բերեւակայել թէ ո՛ր ասպնան կը շահագրգռէք զիս։

—Լ՛ն ուրեմն, սիրելիս, այդ արարածը որ չնկնումը կը սիրէ պարզ պրուտիի մը պէս եւ որ Անտարուզի կերպարանք ունի, այդ կրակոտ աչքերով աղջիկը... հարիւրին հարիւր դրա՞ կը դնեմ որ չպիտի կրնաք գուշակել եւ ես ալ չեմ ուզեր ապառել ձեր անտարբերութիւնը... Իսկ կին մըն է, ծարտեղներու դասակարգին պատկանող։

—Հրաշալի բան, գոչեց Մաքսիմ, ապշանար երեւոյթ մը առնելով, թէեւ տոքթ. Վիլլակոս նոր բան մը իմացուցած չլլլար իրեն։ Այդ տեղեկութիւնը ձեզի հաղորդող բարեկամը ապաշնա՞ վ է իր տուած վրայ։

—Շատ ապահով։ Ընդհանուր պիտի տանիք թէ շատ իրազեկ է այդ կնոջ կեանքին։ Այն իրիկունը երբ աշխարհեցիք թիատրոն, Ժուիրտա անուն նոր չինուած փողոց մը չտարա՞ ձեզ։

—Այո՛։

—Փողոցին ճախակողմը գտնուող փոքր տուն մը չմտա՞ ինք։

—Այո՛, պատասխանեց Մաքսիմ, առանց վարանելու, որ պատառ մը չէր տեսներ տալու։

Թարթոնի ճաշարանը միասին նստած տեսնելի՝ Մաքսիմ հակիրճ կերպով տոքթ. Վիլլակոսի պատմած էր եղելութիւնը, առանց յայտնելու փողոցին անունը եւ առանց խօսելու փոքր տան վրայ։

—Ցաւոտ օրը երբ գացիք լուր առնելու, ձեզի պատասխանեցին թէ չեն ճանչնար զայն, յարեց Վիլլակոս։

—Դիտէ՞ք ասիկա։

—Ոչ, բայց կը կասեմ։

(Շարունակելի)

Աբեղեանեան ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ